

TALLINNA EHITUSKOOL

PORTFOOLIO

Monika Reini

MR20_s

Mööblirestauraator

2022

SISUKORD

1. ÕPPEKAVA: MÖÖBLIRESTAURAATOR	3
2. SISSEJUHATUS MÖÖBLIRESTAURAATORI ERIALA ÕPINGUTESSE	4
2.1 Mööblidetallide joonestamine	4
2.2 Mööblielementide joonistamine	4
3. PUIDU LÕIKETÖÖTLEMINE	5
3.1 Puidu käsitsitöötlemine	5
3.1.1 Nelja erineva tapiseotisega raam	5
3.1.2 Rööptapp.....	6
3.1.3 Kalasabatapp.....	7
3.2 Puidu masintöötlemine	7
4. PUIDULÕIGETE VALMISTAMINE	9
4.1 Tudori roos	9
4.2 Azuurne puidulõige.....	10
4.3 Õõnesvorm - kulp.....	11
5. MÖÖBLI PINDADE VINEERIMINE	12
5.2 Intarsia proovitöö.....	13
5.3 Intarsiaga karp.....	14
6. MATERJALIDE JUURDELÕIKUS JA ÕMBLEMINE	15
7. MÖÖBLI POLSTRI RESTAUREERIMINE	18
8. KARJÄÄRI PLANEERIMINE JA ETTEVÕTLUSE ALUSED	21
9. PUIT- JA PEHME MÖÖBLI RESTAUREERIMISARUANDED	21
Lutheri vabriku kolme pulga tooli restaureerimise aruanne	22
Talulapse kirjutuslaua restaureerimise aruanne	30
Söögilaua tooli restaureerimise aruanne	37
Talutooli restaureerimise aruanne	49
Söögilaua tooli restaureerimise aruanne	59
Funkstiilis tumba restaureerimise aruanne.....	71
Emma tooli restaureerimise aruanne (lõputöö).....	80
10. PRAKTIKA	101
10.1 Praktika aruanne 2020/2021	101
10.2 Praktika 2021/2022	109
11. ENESEANALÜÜS	116

1. ÕPPEKAVA: MÖÖBLIRESTAURAATOR

RÜHM: S17 (2020/2021) MR20_s (2021/2022)

ÕPILANE: Monika Reini

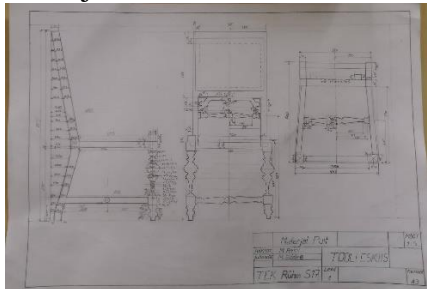
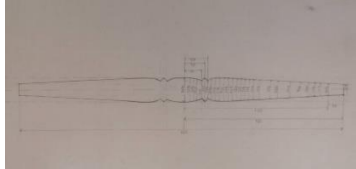
Õpingud loetakse lõpetatuks, kui õpilane on omandanud õppekavas kirjeldatud kutsetele vastavad õpiväljundid lävendi tasemel, koostanud ja kaitsnud portfoolio õppetöö käigus tehtud praktilistest ja iseseisvatest töödest ning koostanud eneseanalüüsi.

Portfoolio kohustuslik sisu:

Moodul	Aruanne	Õpetaja
Sissejuhatus mööblirestauratori eriala õpingutesse	x	Margus Sildre
Karjääriplaneerimine ja ettevõtluse alused		Helle Reilson Sven Mäe
Puidu lõiketöötlemine	x	Margus Sildre
Puitmööbli restaureerimine	x	Margus Sildre
Materjalide juurdelõikus ja õmblemine	x	Vesse Jämsa
Mööbli polstri restaureerimine	x	Eha Vacht
Intarsia koostamine	x	Margus Sildre
Puidulõigete valmistamine ja parandamine	x	Margus Sildre
Mööbli pindade vineerimine (spooniga katmine)	x	Margus Sildre
Praktika	x	Imbi Kaasik-Aaslav Mööblikliinik
Eneseanalüüs	x	Monika Reini

2. SISSEJUHATUS MÖÖBLIRESTAURAATORI ERIALA ÕPINGUTESSE

2.1 Mööblidetailide joonestamine

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Joonestamine
Töö nimetus	Proovitöö: tooli joonestamine kolmvaates 1:5 mõõtu
Sissejuhatus:	Töö eesmärk: oskab üles joonistada ja joonestada mööblidetaile ja nende elemente natuurist
Töövahendid	Harilik pliiaats, joonlaud, mõõdulint, kustutuskumm, A3 paber, lekaal, sirkel
Teostatud tööd	<p>Etteantud tooli joonestamine 1:1</p> <p>Tools joonestamine 1:5</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	Alguses tundus joonestamine hirmus, sest viimati sai seda tehtud põhikoolis. Kuna teostasime tooli joonestamise grupitööna, siis koos, üksteist aidates suju joonise tegemine kiiresti. Kui alguses jäi arusaamatuks miks seda peab tegema, siis hiljem kui pidin joonestama oma restaureeritavale toolile sidepulga oli selle joonise järgi treimine tunduvalt lihtsam.
Tehtud töö joonestamisel	Söögilauatooli sidepulga joonis
	

2.2 Mööblielementide joonistamine

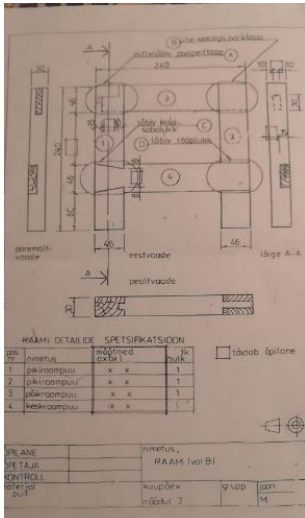
Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Käsitsi joonistamine
Töö nimetus	Proovitöö: etteantud kujundite suuremana joonistamine

Sissejuhatus:	Töö eesmärk: harjutada käsitsi joonistamist, kujutada erinevate detailide vaateid ja lõikeid järgides mõõtkava, kasutades asjakohaseid joonte liike ja kujutamisevõtteid
Töövahendid	Harilik pliiats, joonlaud, kustutuskumm, A3 paber, lekaal, sirkel
Teostatud tööd	Etteantud jooniste järgi kujundite joonistamine 1:3 mõõtu
Kokkuvõte (enese analüüs)	Harjutasin käsitsi joonistama ja mõõdistama. Jäin oma joonistustega väga rahule, õnnestusid paremini kui esialgu arvasin.

3. PUIDU LÕIKETÖÖTLEMINE

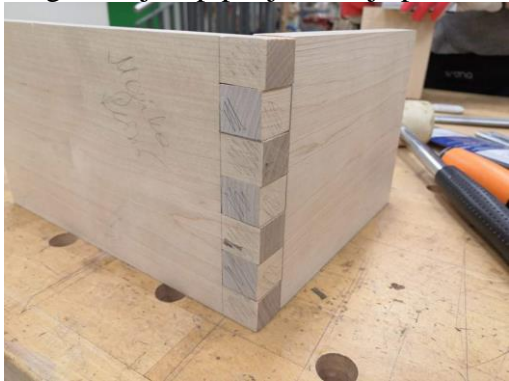
3.1 Puidu käsitsitöötlemine

3.1.1 Nelja erineva tapiseotisega raam

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Puidu käsitsitöötlemine
Töö nimetus	Proovitöö: keel-, hark-, poolkalasaba- ja risttapi valmistamine
Sissejuhatus:	Töö eesmärk: õppida puitraamile nelja erineva tapi valmistamist
Töövahendid	Harilik pliiats, nurgik, tapisaag, peitel, kummivasar, pitskruvi, männi puittoorik, tislripink
Teostatud tööd	Männipuidust toorikule tappide asukoha mõõtmine ja peale märkimine vastavalt etteantud joonisele
	tooriku kinnitamine tislripingile pitskruviga, tappide saagimine ja välja peiteldamine.

	
Kokkuvõte (enese analüüs)	Mul puudus varasem kokkupuude tislertööga. Õppisin tegema erinevaid tappe. Keeruliseimaks osutus raami ühtseks saamine. Oma töö juures osutus väljakutseks poolviltuse tapikeele tegemine.
Tehtud tööd	Söögilauatooli uuele sarjale ja tugiklotsile tapikeele tegemine.

3.1.2 Rööptapp

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Puidu käsitsitöötlemine
Töö nimetus	Proovitöö: rööptapi valmistamine
Sissejuhatus:	Töö eesmärk õppida rööptapi valmistamist
Töövahendid	Harilik pliiats, nurgik, tapisaag, peitel, kummivasat, pitskruvi, kase puittoorik, tislripink
Teostatud tööd	Kahele toorikule tapi asukohtade mõõtmine ja peale märkimine, enne töötlust tooriku kinnitamine tislripingi külge pitskruviga, tappide saagimine ja tapipõhjade välja peiteldamine.
Kokkuvõte (enese analüüs)	Keeruline töö, et saada tapid ilma vahedeta, peale kolmandat tegemist see mul õnnestus.

3.1.3 Kalasabatapp

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Puidu käsitsitöötlemine
Töö nimetus	Proovitöö: kalasabatapi valmistamine
Sissejuhatus:	Töö eesmärk: õppida kalasabatapi valmistamist
Töövahendid	Harilik pliiaats, nurgik, tapisaag, peitel, kummivasat, pitskruvi, kase puittoorik, tislripink
Teostatud tööd	<p>Kahele toorikule tapi asukohtade mõõtmine ja peale märkimine, enne töötlust tooriku kinnitamine tislripingi külge pitskruviga, tappide saagimine ja tapipõhjade välja peiteldamine.</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	Kalasabatapi tegemine oli minu jaoks keerulisem. Töö oli palju aega- ja täpsust nõudvam. Tapp õnnestus peale 7 katset.

3.2 Puidu masintöötlemine

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Puidu käsitsitöötlemine
Töö nimetus	Proovitöö: kaseplangu töötlemine liimtoorikuks ja sellest joonise järgi kahe vasara treimine
Sissejuhatus:	Töö eesmärk: õppida töötleva kaseplanku servatud lauaks, tundam teipinki ja liimpuidust treidetaile tegema
Töövahendid	Universaalsaag, hõvelmasin, nurgasaag, paksusmasin, pitskruid, treipink, erinevad treimasina peitlid, käsihõvel, harilik pliiaats, lihvtald, lihvpaber, kaseplank, PVA liim, enesekaitsevahendid kaitseprillid ja kõrvaklapid)
Teostatud tööd	<p>Kaseplangu piki saagimine neljaks võrdseks osaks Külgede ja serva hõveldamine hõvelmasinaga Plangu teise serva sirgeks saagimine universaalsael Paksusmasinaga laua parajaks lõikamine Osade kokku liimimine pressi all liimpuidu toorikuks</p>

Peale kuivamist tüüblite kinnitamine toorikusse

Tooriku kinnitamine tiseripingile ja tooriku nurkade maha hõõveldamine käsihöövliga

Tooriku kinnitamine treipingile, tooriku koorimine ning treimine vatavalt etteantud joonisele erinevate peitlitega.

Lihvimine ja poleerimine lihvpaberiga

Tooriku kinnitusotste maha saagimine ja tooriku pooleks saagimine ning otsade lihvimine lihvmasinal

Vasarate kruntimine (värnits+tärpentiin)

Kokkuvõte (enese analüüs)	Õppisin tundma erinevaid puidutöötlemise masinaid, kasutasin neid kõiki esimest korda. Sain algteadmised treimisest, kuidas kasutada erinevaid treipeitleid. Treimise juures on tähtis kasutada õigeid töövõtteid ning järgida rangelt ohutustehnikat. Esimese vasara tegemisel jälgisin rangelt joonist, kuid siis selgus, et see on natukene valesti tehtud – üleminek alusmiselt osalt käepidemele peaks olema laiem. Teise vasara tegemisel arvestasin sellega.
Teostatud tööd restaureerimisel	Söögilaua toolile sidepulga tegemine.

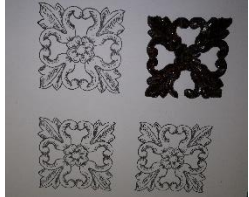
4. PUIDULÕIGETE VALMISTAMINE

4.1 Tudori roos

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Puidulõigete valmistamine ja parandamine
Töö nimetus	Tudori roos
Sissejuhatus:	Valmistada sarnaselt etteantud näidisele mahagonipuust Tudori roos.
Töövahendid	Mahagonipuust toorik, šabloon, harilik pliats, lintsaag, vineerplaat, PVA liim, ajaleht, pitskruvid, tislari tööpink, lõikepeitlid, peitlid, lihvpaber, värnits
Teostatud tööd	Šablooni liimimine toorikule. Lintsaega tooriku saagimine väliste joonte järgi. Tooriku liimimine PVA liimiga ajalehega vineerplaadile. Pitskruvidega vineerplaadi kinnitamine töölaua külge. Etteantud juhendi järgi lõike- ja nikerduspeitlitega puidulõigete tegemine.

	<p>Puhastamine lihvpaberiga. Peitli abiga roosi eemaldamine vineerplaadilt.</p> <p>Roosi aluspinna töötlemine peitlite ja lihvpaberiga. Tudori roosi kruntimine värnitsaga.</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	<p>Puidulõike valmistamine oli mulle esmakordne kogemus. Töö juures tuleb jääda rahulikuks ja mitte kiirustada, ning jälgida tähelepanelikult puidusüüd. Väiksemgi vääratuse peitliga võib rikkuda kogu töö. Esimese korra kohta võin jääda rahule oma tööga.</p>

4.2 Azuurne puidulõige

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Puidulõigete valmistamine ja parandamine
Töö nimetus	Azuurne puidulõige
Sissejuhatus:	Erinevate tehnikate abil valmistada õhuline puidulõige.
Töövahendid	Kasepuu toorik, mahagonipu toorik, 2 šablooni, puurmasin, jõhvsaa, vineerplaat, PVA liim, ajaleht, pitskruvid, tislari tööpink, lõikepeitlid, nikerduspeitlid, lihvpaber, puuvillane lapp, värnits
Teostatud tööd	<p>Šabloonide liimimine toorikutele.</p> <p>Puurmasinaga aukude puurimine väljalõigatavatesse kohtadesse. Jõhvsaa saagimine aukudest šablooni järgi. Toorikute liimimine ajalehega vineerplaadile. Pitskruvidega plaadi kinnitamine töölaua külge. Puidulõigete tegemine lõike- ja nikerduspeitlitega šablooni järgi.</p>

	 <p>Tööde eemaldamine vineerplaadilt kasutades peitlit ja kummihaamrit. Tööde puhastamine aluspinnalt. Lihvimine ja viimitlemine värnitsaga.</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	Selle töö käigus oli hea võrrelda kui erinevad on puidud töötlemisel. Lihtsam oli lõigata kasepuitu, kuid lõpptulemusena meeldis mulle rohkem mahagonipuidust tehtud ažuurne lõige.

4.3 Õõnesvorm

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Puidulõigete valmistamine ja parandamine
Töö nimetus	Õõnesvorm - kulp
Sissejuhatus:	Osata puidusüü erinevate suundade lõiketehnikat ja õppida käsitlema erinevaid lõikepeitleid
Töövahendid	pärnapuust toorik, erinevad puulõike peitlid, harilik pliiats, lintsaag, lihvpaber
Teostatud tööd	<p>Kulbi kuju märkimine toorikule. Kinnitamine pitskruvidega töölaual külge.</p>

	<p>Ümarpeitliga puidulõigete tegemine, et saada kulbile nõgusat vormi.</p> <p>Lintsaga väliskuju saagimine.</p> <p>Käepideme otsale kujutise joonistamine. Puidulõigete tegemiseks kasutasin lisaks peitlitele ka puidulõikenuga. Lihvimine erinevate lihvpaberitega (nr 60, 80, 120, 180, 240), et saavutada sileda pinda.</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	Selle töö käigus sai harjutada erinevate peitlite kasutamist. Peitlite töötamisel tuleb jälgida tähelepanelikult tööohutusnõudeid.

5. MÖÖBLI PINDADE VINEERIMINE

5.1 Spoonisärk

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Intarsia koostamine ja vineerimine
Töö nimetus	Spoonisärk - proovitöö
Sissejuhatus:	Kasutades erinevaid puiduspoonide lõikamist ja kokku sobitamist harjutada spoonisärgi vineerimist.
Töövahendid	Vineerplaat, pöögispoon, joonlaud, harilik pliats, kipsinuga, raudlatt, vesiteip, vee nõu, svammiga, pressplaadid, PVA B3 liim,

	pitskruvid, tiseritööpink, kaapleht, lihvpaber, puuvillane lapp, mööblilakk
Teostatud tööd	<p>Etteantud näidise järgi mosaiigi valmistamine pöögispoonist. Spooni väljalõikamine, tükide sobitamine ja teibiga liimimine.</p> <p>Spoonisärgi ning tagumise spooni liimimine vineerplaadile PVA B3 liimiga ning pressplaatide vahele panek. Pressi alla panek pitskruvidega.</p> <p>Pärast kuivamist pressi alt ära võtmine ja spoonisärgi puhastamine teibist kaaplehega, lihvimine lihvpaberiga, vineerist plaadi ääre lihvimine lihvmasinale. Plaadi viimistlemine mööblilakiga.</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	Olen varasemalt teinud väiksemaid spooniparandusi, suurema pildi tegemine oli uus kogemus ja meeldis väga. Kindlasti tahan seda veel prooviga.

5.2 Intarsia proovitöö

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Intarsia koostamine ja vineerimine
Töö nimetus	Intarsia - proovitöö
Sissejuhatus:	Harjutada erinevaid spoone kasutades intarsia koostamist ning vineerimist
Töövahendid	Vineerplaat, modifitseeritud Fine-line spoon* (mahagon, tiik, õlipuu, venge), joonlaud, harilik pliats, kipsinuga, maalriteip, pressplaadid, PVA B3 liim, pitskruvid, alusmatt, kaapleht, lihvpaber, puuvillane lapp, šellaklakk.

	<p><i>*madala kvaliteediga ja kiiresti kasvav puu (näiteks pappel, lepp) kooritakse spoonilehtedeks, kuivatatakse, sorteeritakse värvi järgi, värvitakse ja liimitakse kokku kindla paksusega plokkideks sama kiudude suunaga, edasi plokk läheb kõrgsurvepressi ja lõppstaadiumis lõigatakse plokk üksikutele spooni lehtedele vajaliku laiuse, pikkuse ja paksusega.</i></p>
Teostatud tööd	<p>Etteantud näidise järgi intarsia valmistamine erinevatest spoonidest. Vineerplaadi mõõtu lõikamine. Šablooni järgi kujundite välja lõikamine. Valminud spoonisärgi ning tagumise spooni liimimine PVA B3 liimiga vineerplaadile ja pressplaatide vahele panek, pressi alla panek pitskruvidega. Spoonisärgi ning tagumise spooni liimimine vineerplaadile PVA B3 liimiga ja pressplaatide vahele panek pitskruvidega. Peale kuivamist pitskruvide eemaldamine, spoonisärgi puhastamine liimijääkidest kaaplehega. Lihvimine. Viimistlemine šellakiga.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div>
Kokkuvõte (enese analüüs)	<p>Tegin oma töö 2 korda suurema kui oli etteantud näidis, sest tahan plaati kasutada oma kodusel interjööris.</p>

5.3 Intarsiaga karp

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Intarsia koostamine ja vineerimine
Töö nimetus	Intarsia – omaloominguline töö
Sissejuhatus:	Harjutada erinevaid spoone kasutades intarsia koostamist ning vineerimist
Töövahendid	<p>Vineerplaat, modifitseeritud Fine-line spoon* (mahagon, tiik, venge), joonlaud, harilik pliats, kipsinuga, maalriteip, pressplaadid, PVA B3 liim, pitskruvid, alusmatt, kaapleht, lihvpaber, puuvillane lapp, šellaklakk.</p> <p><i>*madala kvaliteediga ja kiiresti kasvav puu (näiteks pappel, lepp) kooritakse spoonilehtedeks, kuivatatakse, sorteeritakse värvi järgi, värvitakse ja liimitakse kokku kindla paksusega plokkideks sama kiudude suunaga, edasi plokk läheb kõrgsurvepressi ja lõppstaadiumis lõigatakse plokk üksikutele spooni lehtedele vajaliku laiuse, pikkuse ja paksusega.</i></p>
Teostatud tööd	<p>Oma kavandi järgi intarsia valmistamine erinevatest spoonidest. Vineerplaadi mõõtu lõikamine. Šablooni järgi kujundite välja lõikamine. Spoonitükkide ühendamine teibiga.</p>

	 <p>Valminud spoonisärgi liimimine ühele poole vineeriplaadile PVA B3 liimiga kuumtehnoloogiaga – triikisin triikrauaga spoonisärgi vineerplaadile läbi kuiva riide. Triikimist alustasin keskelt, surudes triikrauda õrnalt plaadi servade poole. Sama tehnoloogiat kasutasin ka teisele poole spoonisärgi liimimisel. Pärast kuivamist puhastasin spoonisärgi teibist ja liimijääkidest kaaplehega. Lihvisin lihvpaberiga vineerplaadi ääred, vineerplaadi ja viimistlesin šellaklakiga. Monteerisin vineerplaadi karbikaane raami sisse.</p> <p>Karbikaas pealtvaates Karbikaas seestvaates</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	Leidsin kodust garaazist puidust kasti millel puudus kaaneraamist pealmine plaat. Puhastasin kasti lapi ja veega ning liimisin intarsiaga vineerplaadi kaaneraami. Olen oma töö tulemusega väga rahul, karpi saab jälle kasutada.

6. MATERJALIDE JUURDELÕIKUS JA ÕMBLEMINE

6.1 Erinevate õmbluste harjutus

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Materjali juurdelõikus ja õmblemine
Töö nimetus	Erinevate õmbluste harjutus
Sissejuhatus:	Töö eesmärk: harjutada lihtõmbluse, tepingute, tõmbluku ja keedri õmblemist erinevatel materjalidel.
Töövahendid	Erinevad kangad (naturaalnahk, kunstnahk, tekstiil) <p>kriit, käärid, joonlaud, õmblusmasin, niit, nõöpnõelad, keeder, lukk</p>

<p>Teostatud tööd</p>	<p>Erinevatel kangastel õmbluste, tepingute tegemine ja luku ning keedri õmblemine.</p> <p>Proovi õmblustööd õmblusmasinaga, ilma niidita, paberil etteantud joonise järgi, et õppida käsitlema ja saada tunnetus tööstusliku õmblusmasinaga õmblemisel.</p> <p>Õmblused tekstiilil - lihtõmblus, ühepoolne tepin, topelt teping, tõmbluku õmblemine, keedri õmblemine.</p> <p>Õmblused kunstnahal - lihtõmblus, ühepoolne tepin, topelt teping, tõmbluku õmblemine, keedri õmblemine.</p> <p>Õmblused naturaalnahal - lihtõmblus, ühepoolne tepin, topelt teping.</p>
<p>Kokkuvõte (enese analüüs)</p>	<p>Olen küll varasemalt õmmelnud, aga see oli minu esimene kokkupuude tööstusliku õmblusmasinaga. Tõmblukku olen varem õmmelnud, aga huvitav oli keedri õmblemine.</p>

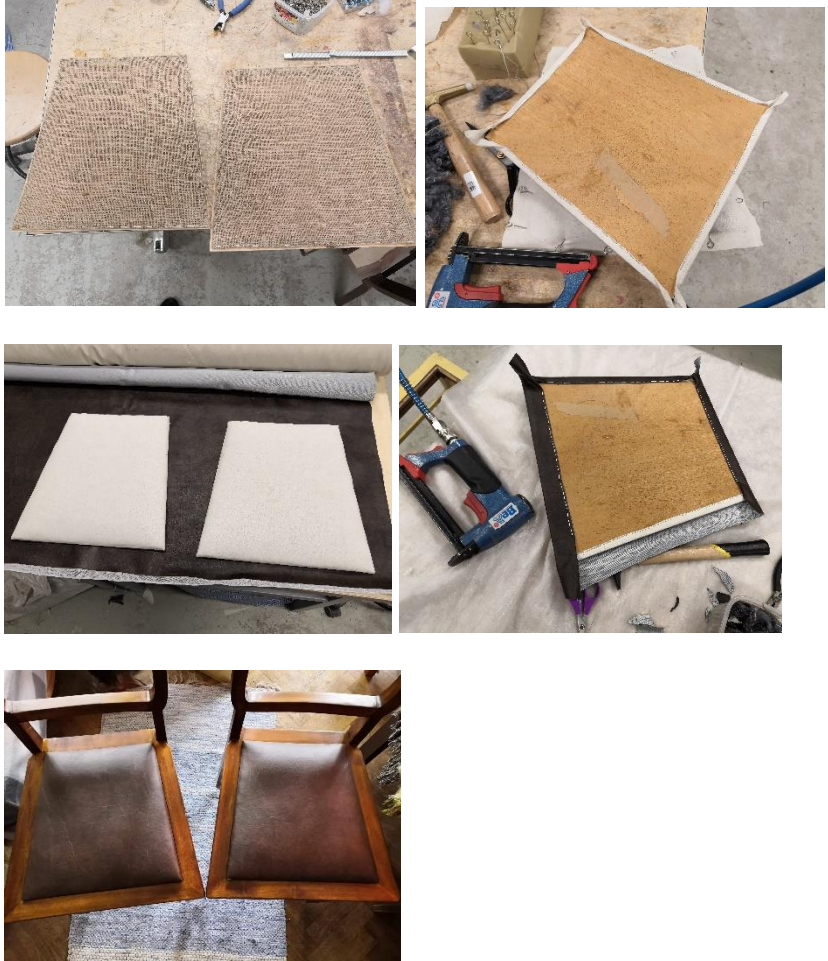
6.2 Õblemise proovitööd

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Materjali juurdelõikus ja õmlemine
Töö nimetus	Õblemiste proovitööd
Sissejuhatus:	Proovitööna pidid valmima padjakate, ringjoone õmblusega kate tumbale ja kott.
Töövahendid	Kangas, niit, kriit, joonlaud, käärid, õmblusmasin, lukk, märkimistangid
Teostatud tööd	<p>Kangaste valimine, etteantud lõigete markeerimine, väljalõikamine, õmblusvarude ja -märgete tegemine, erinevate õmbluste ning tepingute tegemine.</p> <p>Padjakate (täidetud porolooniga)</p> <p>Tumba (täidetud porolooniga)</p> <p>Kott</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	Alguses pidime õmblema lihtsalt katted, kuid saime need täita porolooniga. Nende töödega sai väga hea kogemuse toote õmblemisel tööstusliku õmblusmasinaga.

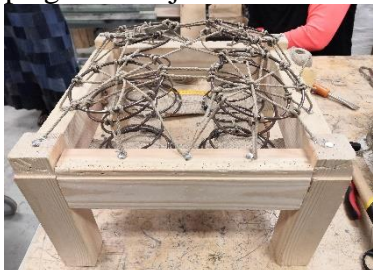
7. MÖÖBLI POLSTRI RESTAUREERIMINE

7.1 Kõvapolster

Tööde teostaja	Monika Reini
Moodul	Mööbli polstri restaureerimine
Töö nimetus	Kõvapolster istmeplaadile - proovitöö
Sissejuhatus:	Õppida tegema ja vahetama mööblitel kõvapolstrit. Õppida traditsioonilisi polsterdamise töövõtteid ja materjale.
Töövahendid	Suruõhu klambripüstol, käärid, mõõdulint, joonlaud, rihmapinguti, vatt, nõör, prüül, kotiriie, merihein, jõhvid, nahk, riimad, klambrid, sadulavöö, mitkal.
Teostatud tööd	<p>Vana polstri eemaldamine proovitöö istmeplaadilt. Kotiriide peale panemine ja kinnitamine klambritega. Tihiniitide õmblemine ümarnõela ja tamsaga.</p> <p>Meriheina panemine tihiniitide vahele.</p> <p>Vatikihi pealepanemine. Mitkali pealepingutamise ja kinnitamine klambritega.</p>
Kokkuvõte (enese analüüs)	Õppisin kasutama suruõhu klambripüstolit. Kuna olen ka varem kõvapolstrit teinud, siis sain kinnistada oma teadmisi ja varem õpitut.

<p>Teostatud tööd restaureerimisel</p>	<p>Kahele funkstiilis toolile kõvapolstri tegemine.</p>
--	---

7.2 Pehmepolster

<p>Tööde teostaja</p>	<p>Monika Reini</p>
<p>Moodul</p>	<p>Mööbli polstri restaureerimine</p>
<p>Töö nimetus</p>	<p>Proovitöö: nelja vedruga tumba</p>
<p>Sissejuhatus:</p>	<p>Saada algteadmised vedrupolstri valmistamisest. Õppida tööde</p>
<p>Töövahendid</p>	<p>Suruõhu klambripüstol, klambrieemaldaja, näpitsad, käärid, mõõdulint, joonlaud, harilik pliats, haamer, rihmapinguti, topelpits, sirge nõel, kõvernõel, nõopnõelad, prüül, sadulavöö pinguti kotinõel, sadulavöö, sidumisnõör, vedrud, merihein, klambrid, vatt, mitkal, kotiriie, polstrinaelad</p>
<p>Teostatud tööd</p>	<p>Polstri eemaldamine proovitöö tumbalt. Rihmade kinnitamine raami külge naelte ja klambritega. Vedrude paigutamine ja õmblemine rihma peale. Vedrude sidumine.</p>

Kotiriide pealepanemine ja kinnitamine klambritega kasutades suruõhu klambripüstolit.

Kotiriide vedrude külge õmblemine kolmest kohast ümarnõela ja tamsaga. Tihiniitide õmblemine ümarnõela ja tamsaga.

Abinaelte kinnitamine raami külge. Meriheina panemine tihtidesse. Kotiriide peale panemine ja kinnitamine abinaelte külge. Heinakihi ühtlustamine. Põhikihi läbiõmblemine topeltpitsi ja kahekordse tamsaga. Abinaelte eemaldamine. Servade ühtlustamine pruuliga. Kotiriide kinnitamine klambritega nr 10. Kolmekordse kandi õmblemine servadesse. Tasanduskihi tihiniitide õmblemine ümarnõela ja tamsaga.

Tasanduskihi tegemine meriheinast ja vatikihist. Mitkali pealepanemine, pingutamine nõöpnõeltega ja klambritega kinnitamine tooliraamile.

Kokkuvõte
(enese analüüs)

Vedrupolstri tegemine oli mul esmakordne kogemus. Väga palju vaeva ja jõudu läheb vaja vedrude sidumisel, täpsust nõuab vedrude

	sidumine õigele kõrgusele. Nii proovtöö kui ka restaureeritud esemetele vedrupolstri tegemisega jäin rahule. Palju abi oli õpetajast, kes pidevalt juhendas ja innustas.		
Teostatud tööd polstri restaureerimisel			
	Söögilauatool	Tumba	Emma tool (lõputöö)

8. KARJÄÄRI PLANEERIMINE JA ETTEVÕTLUSE ALUSED

Moodul on läbitud.

9. PUIT- JA PEHME MÖÖBLI RESTAUREERIMISARUANDED

Tallinna Ehituskool

Lutheri vabriku kolme pulga tooli restaureerimise aruanne

Monika Reini

S17

Mööblirestauraator

Juhendaja Margus Sildre

TALLINN 2021

Üldandmed:

Nimetus: Kolme pulga tool

Päritolu: Eesti

Valmistamise aasta: 1930 – 1940 aastad

Valmistaja: A. M. Lutheri Mehaanilise Puutöötlemise Vabrik

Materjal: kasepuu, kasevineer

Viimistlus: peits ja lakk

Mõõtmed: kõrgus 940, laius 430, sügavus 460

Märgid: tooli põhja all Luterma tempel, hariliku pliiatsiga on kirjutatud „Kruusvee“ (endine tooli omanik) ja roosa pliiatsiga number 3.

Omanik: Monika Reini

Restaureerija: Monika Reini

Juhendaja: Margus Sildre

Tööde algus: mai 2021

Tööde lõpp:

Eseme kirjeldus:

Tool on pärit minu kodust ja üks samasuguste toolide kolleksioonist, toole on kokku 7.

Toolid sain kunagi oma vanatädilt. Toolid on igapäevases kasutuses.

Eseme seisundi kirjeldus:

- Tooli raam terve.
- Istmeplaat on lahti. Istmeplaadil on paremalt poolt murdunud äär ca 50 mm ulatuses ära. Istmeplaadi keskel on suur, plaati läbiv mõra mille kõrval on spoon lahti.
- Toolijalgade otsadelt on värv ja lakk maha kulunud.
- Originaal viimistlus on aja jooksul muutunud tumedamaks. Puit on kohati määrdunud, valge värvipritsmeid täis.

Foto 1. Tool esivaates

Foto 2. Tool külgvaates

Foto 3. Tooli istmeplaat pealtvaates

Foto 5. Tooli istmeplaat tagantvaates

Ideaalseisundi määramine:

Eesmärgiks on restaureerida tool võimalikult algupärase välimuseni, et kasutada seda kodus interjööris.

Tooli väärtuste tabel B.Appelbaumi järgi

	Tootmisel	Enne restaureerimist	Peale restaureerimist
Kunstiväärtus	-	-	-
Esteetiline väärtus	+	-	+
Ajalooline väärtus	-	-	+
Kasutusväärtus	+	-	+
Uurimustlik väärtus	-	-	-
Hariduslik väärtus	-	-	-
Vanuseväärtus	-	+	+
Uudsuse väärtus	+	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	+	+
Assotsiativne väärtus	-	-	-
Rahaline väärtus	+	-	+
Ühismäluline väärtus	-	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-	-

Tööülesannete planeerimine:

1. Tooli seisukorra hindamine, pildistamine, ning dokumenteerimine
2. Istmeplaadi vineeri parandamine
3. Detailide puhastamine kaaplehe või lihvimise teel, vajadusel pesu
4. Ettevalmistus lõppviimistluseks- lihvimine
5. Tooli viimistlemine peitsi ja lakiga
6. Tooli jalgade alla viltpehmeduste kleepimine
7. Lõpupiltide tegemine

Töökäik:

- Istme põhi koosneb kolmest spoonikihist. Keskmise kihi spooni asetatakse kahe spooni vahele risti. Mõõtsin joonlauaga ja märkisin hariliku pliiatsiga piiri kust lõikasin ära (kasutades nuga) alumise kihi vana spooni (foto 5) jättes keskmise spooni alles umbes 20mm jagu, et sinna saaks liimida alumise kihi uut spooni. Mõõtsin ja lõikasin välja paraja suurusega tüki kasespoonist. Liimisin Titebond liimiga alumise spoonikihi keskmise spoonikihi külge (foto 6) ja panin pressi alla pitskruvidega.

Foto 5. Alumise spoonikihi mõõtmine ja lõikamine

Foto 6. Keskmise ja pealmise spooni mõõtmine

- Lõikasin välja istmeplaadi keskmise ja pealmise kihi. Kuna ristlõikes piisava pikkusega spooni ei olnud, siis kasutasin spoonitükke, ühendasin need kokku teibiga. Liimisin keskmise ja pealmise kihi spooni alumise tüki külge, pressiks kasutasin pitskruve.

Foto 7. Istmeplaadi vineerimine

Foto 8. Istmeplaadi vineerimine

- Lõikasin välja paraja suurusega spoonitükiga istmeplaadi keskel oleva prao ja ülemise serva vineerimiseks. Liimisin alumise ja pealmise kihi spooni korruga, pressiks kasutasin pitskruve (foto10).

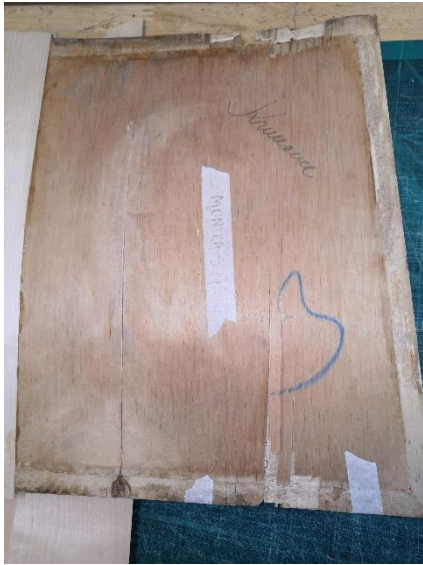

Foto 9. Istmeplaadi alumise poole vineerimine

Foto 10. Istmeplaadi vineerimine

- Eemaldas kaaplehega istmeplaadilt liimijääd.
- Lõikasin istmeplaadi parajasse mõõtu, kasutades jaapani saagi.

Foto 11. Vineeritud istmeplaat

- Pesin tooli üle denatureeritud piirituse ja tärpentiini lahusega, pesemisel kasutasin terasvilla suurusega 00.

- Sobiva peitsitooni leidmiseks tegin värviproovid proovitükkidele (foto 12). Sobiva tooni sain kui lisasin heleda pähli toonile natukene heledat mahagoni ja vett.

Foto 12. Peitsitooni valimine

- Peitsisin tooli (foto13). Peitsimiseks kasutasin riidelappi.

Foto 13. Peitsitud tool

- Liimisin istmeplaadi tooliraamile. Liimimiseks kasutasin Titebondi liimi ja pintslit. Liimijäägid puhastasin märja lapiga. Pressiks kasutasin pitskruve.
- Kuivamise käigus oli pragunenud natukene toolipõhjalt spooni. Liimisin spooni, puhastasin liimijääkidest, tegin vesipeitsiga värviparandused.
- Lakkisin tooli natuure tooni šellaklakiga, kandsin peale 4 kihti lakki. Iga järgneva kihi peale kandmiseks lasin lakil kuivada ca 30 minutit.

Foto 14. Tooli viimistlemine šellak lakiga

Töödel kasutatud tööriistad, -vahendid ja materjalid:

Töö nimetus	Töödel kasutatud tööriistad ja vahendid
Tooli puhastamine	Denatureeritud+tärpentiini lahus, terasvill nr 0000, karukeel, kummikindad
Istmeplaadi parandamine	Kasevineer, harilik pliiats, joonlaud, vaibanuga, skalpell, Puiduliim Titebond Liquid Hide Glue, lihvpaber, kaapleht, Jaapani saag
Viimistlemine	Karukeel, kummikindad, vesipeits (hele pähkel+hele mahagon), šellak lakk (nature)

Foto 15. Valmis tool eestvaates

Foto 16. Valmis tool külgsaates

Foto 17. Parandatud istmeplaat pealtvaates

Foto 18. Parandatud istmeplaat altvaates

Kokkuvõte:

Katkise istmeplaadiga tool oli mul kodus juba olnud pikemat aega, sest puudusid teadmised ja oskused kas seda saab üldse parandada või on vaja uus toolipõhi teha. Näitasin plaati juhendajale, kes ütles, et seda saab korda teha. Iseenesest selles töös midagi keerukat ei olnud, sest selleks ajaks kui hakkasin toolipõhja parandama olid juba mõningased teadmised

spooniga töötamisest. Spoonimine ja vineerimine on mulle hakanud väga meeldima. Lõpptulemusega olen väga rahul. Oskasin korda teha ka kodus oleva teise samasuguse tooli katkise põhja ning ülejäänud samasugused toolid mis vajasisid värskendamist.

Foto 19.

Tallinna Ehituskool

Talulapse kirjutuslaua restaureerimise aruanne

Monika Reini

MR 20_s

Mööblirestauraator

Juhendaja Margus Sildre

TALLINN 2021

Üldandmed:

Nimetus: Talulapse kirjutuslaud
Päritolu: Muhu, Nõmmküla, Tõnu-Ado talu
Valmistamise aasta: XX sajandi algus
Valmistaja: teadmata
Materjal: männipuit, kasepuit
Viimistlus: värv
Mõõtmed:
Märgid: puuduvad
Omanik: Monika Reini
Restaureerija: Monika Reini
Juhendaja: Margus Sildre
Tööde algus: detsember 2020
Tööde lõpp: detsember 2021

Eseme kirjeldus:

Klassikaline talumööbel - talulapse koolilaud mis on valmistatud XX sajandi alguses. Valmistaja on teadmata, kuid võib oletada, et see on ise valmistatud. Laua leidsin oma isakodust Muhu saarelt. Arvan, et seda lauda on kasutanud juba tema isa ehk minu vanaisa, kes läks kooli 1926 aastal. Oma lapsepõlvest mäletan, et see laud oli mul sisustuselemendina kasutusel mängutoas. Laud ei ole olnud kasutusel palju aastaid ning hoitud mittekõetavas ruumis.

Eseme seisundi kirjeldus:

- Lauaplaadi valmistamise materjalina on kasutatud männipuitu, lauajalad on tehtud kasepuidust.
- Laud on algupärase värviga. Värv on maha on kulunud lauaplaadilt. Lauaplaadil värvi ja tindiplekid.
- Lauaplaadil on 3 pragu.
- Lauajalad on kaunistatud soontega.
- Lauasahtli konstruktsioon on tugev, puudub lukk (käepide?). Sahtel liigub sujuvalt, ilma takistusteta.
- Liited ja tapid on kinni.
- Lauajalgadel on all niiskuse- ja puukoi kahjustused.

Foto 1. Laud eestvaates

Foto 2. Laud külgvaates

Foto 3. Laud pealtvaates

Foto 4. Lauaplaadi kahjustused

Foto 5. Niiskuse- ja puukoi kahjustustega laujalgadel

Foto 6. Lauasahtlilt puudub lukk

Ideaalseisundi määramine:

Eesmärgiks on restaureerida laud, säilitada algupärane välimus, töötasapinnale anda sile ja puhas pind, et seda lauda saaks kasutada koduses interjööris.

Laua väärtuste tabel B.Appelbaumi järgi

	Tootmisel	Enne restaureerimist	Peale restaureerimist
Kunstiväärtus	-	-	-
Esteetiline väärtus	-	-	-
Ajalooline väärtus	-	+	+
Kasutusväärtus	+	-	+
Uurimustlik väärtus	-	-	-
Hariduslik väärtus	-	-	-
Vanuseväärtus	-	+	+
Uudsuse väärtus	+	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	+	+
Assotsiativne väärtus	-	-	-
Rahaline väärtus	-	-	+
Ühismäluline väärtus	-	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-	-

Tööülesannete planeerimine:

1. Laua seisukorra hindamine, pildistamine, ning dokumenteerimine
2. Laud puhastada tolmust ja mustusest.
3. Lauajalgade otsade parandamine (proteesimine).
4. Lauaplaadi pragude parandamine.
5. Sahtli lukuaugu parandamine – leida sobiv lukk.
6. Ettevalmistus lõppviimistluseks- lihvimine
7. Laua viimistlemine
8. Lõpupiltide tegemine
9. Pakkimine transpordiks

Töökäik:

- Puhastasin laua tolmust. Mustuse pesin maha rohelise seebiveega. Kasutasin karukeelt, harja ja kuivatamiseks riidest lappi.
- Lauaplaadi pragude täitmiseks lõikasin ketassaega männipuidust liistud.
- Lõikasid liistud pikkuses auaplaadiga ühte mõõdud.
- Lihvisin liistud ja liimisin Titebond liimiga lauaplaadi pragudesse
- Pressi alla panin pitskruvidega.

Foto 7. Liistude ettevalmistamine

Foto 8. Liimitud ja pressi all liistud lauaplaadil.

- Lihvisin liimitud liistud hõõvliga lauaplaadiga tasapinda.
- Väikesed praod ja vahed lauaplaadil pahteldasin, peale pahtli kuivamist lihvisin tasaseks.
- Saagisin maha lauajalgade pehkinud otsad.
- Kasepuidust lõikasin ketassae ja käsisaega välja proteesid lauajalgade otstesse. Kuna saetud lauajalad on eripikkustega, siis pidin kõik proteesid tegema vastavalt iga lauajala pikkusele eraldi pikkusmõõduga.
- Lauajalgad otsadesse ja proteesidele märkisin peale tsentrikoha.

- Puurisin drelliga, kasutades nr 10 suurust puuritera, augud lauajalgade otsadesse ja proteesi otsadesse, et sinna sisse panna 10mm tüüblid.
- Liimisin Titebond Hide Glue liimiga proteesid lauajalgade otsadesse.
- Panin pressi alla pitskruvidega.

Foto 9. Proteesitud lauajalad.

Foto 10. Liimitud protees lauajala otsas

- Märkisin hariliku pliiatsiga ja joonlauuga lauajala proteesidele jooned, et saaks lauajalad mõõtu lõigata. Kasutasin jaapanisaagi, hõõvliit ja lihvmasinat.

Foto 11. Proteeside mõõtu lõikamine

Foto 12. Proteeside lihvimine

Foto 13. Proteesitud lauajalad

- Lauaplaadi väikesed praod täitsin puidupahtliga. Lasin pahtlil kuivada, seejärel lihvisin lihvpaberiga nr 120.
- Uued monteeritud liistud lauaplaadil ja proteesid lauajalgadel vanutasin. Peale kandmiseks kasutasin pintslit.

Foto 14. Lauaplaadi liistude vanutamine Foto 15. Lauajala proteeside vanutamine

- Viimistlesin laua mööblivahaga (Karjatse mööblikliinikus valmistatud mesilavahast ja männitärpentiinist). Vaha kandsin lauaplaadile ja -jalgadele pintsliga, lasin natukene aega taheneda ja hõõrusin villase kaltsuga.

Töödel kasutatud tööriistad, -vahendid ja materjalid:

Töö nimetus	Töödel kasutatud tööriistad ja vahendid
Laua puhastamine	Vesi, roheline seebi lahus, švamm, riidest lapp, küürimishari
Lauaplaadi parandamine	Männipuit, harilik pliiats, joonlaud, Puiduliim Titebond Liquid Hide Glue, lihvpaber, kaapleht, Jaapani saag, puidupahtel, vanutaja, pintsel
Lauajalgade parandamine	Kasepuit, harilik pliiats, joonlaud, Puiduliim Titebond Liquid Hide Glue, lintlihviija, lihvpaber, kaapleht, lintsaa, Jaapani saag, hõövel, vanutaja, pintsel
Viimistlemine	Lihvpaber, mööblivaha

Foto 16. Eestvaade lauast

Foto 17. Vaade lauaplaadist

Foto 18. Vaade lauaplaadist

Kokkuvõte:

Laud oli esimene mööbliese mida õppimise ajal restaureerima hakkasin. Alguses tundsin natukene aukartust sellise vana laua ees – kas oskan temaga üldse midagi teha? Õpetaja juhendamisel sain esimesed juhtnöörid ja töö hakkas sujuma. Sain teha esimesed katsetused proteeside tegemisel. Väga keeruline oli neid saada püsima liimiga ja pressiga jalaotstesse, aga sain sellega hakkama ja proteesid jäi ilusti kinni. Keeruline oli ka proteeside parajaks saagimine, sest lauajala ots peaks olema sirge ja visuaalne pilt peaks jääma ilus. Ka see õnnestu. Kõige rohkem õppisin seda, et see töö nõuab kannatust ja palju rohkem aega, kui alguses võiks arvata.

Tallinna Ehituskool

Söögilaua tooli restaureerimise aruanne

Monika Reini

MR20_s

Mööblirestauraator

Juhendaja Margus Sildre

TALLINN 2022

Üldandmed:

Nimetus: Söögilaua tool

Päritolu: Belgia

Valmistamise aasta: 1950 - 1970

Valmistaja: tehase toodang

Materjal: tamm

Viimistlus: peits ja lakk

Mõõtmed: 970x410x460 (istmeosa kõrgus eest 450)

Märgid: puuduvad

Omanik: Monika Reini

Restaureerija: Monika Reini

Juhendaja: Margus Sildre

Tööde algus: november 2020

Tööde lõpp: mai 2022

Eseme kirjeldus:

1950 – 1970 aastatel Belgias tehasetoodanguna valminud tammepuidust tool. Tool oli jäetud Jõgisoo seltsimaja töötuppa leidmaks omale uut omanikku, kes annab toolile „uue hingamise“.

Eseme seisundi kirjeldus:

- Eraldi on toolileen koos tagajalgadega, parem esijalg koos esisariga, vasak esijalg ja istmeraami vasak sari.
- Puudub originaal istepõhi ja parempoolne sari ning taga ja esijalgade sidepulgad vasakul ja paremal pool.
- Vasaku esijala ülemisest tapipesast on kild eraldunud.
- Originaal viimistlus on kulunud, puit kohati määrdunud. Detailide ühendus kohtades on praod.

Foto 1. Tool esivaates

Foto 2. Tool külgvaates

Foto 3. Kulunud viimistlus/puuduvad sidepulgad

Foto 4. Vasakust tapipesast on kild eraldunud

Ideaalseisundi määramine:

Eesmärgiks on restaureerida tool võimalikult algupärase välimuseeni, et kasutada seda kodus interjööris.

Tools väärtuste tabel B.Appelbaumi järgi

	Tootmisel	Enne restaureerimist	Peale restaureerimist
Kunstiväärtus	-	-	-
Esteetiline väärtus	-	-	-
Ajalooline väärtus	-	-	+
Kasutusväärtus	+	-	+
Uurimustlik väärtus	-	-	-
Hariduslik väärtus	-	-	-
Vanuseväärtus	-	+	+
Uudsuse väärtus	+	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	-	-
Assotsiativne väärtus	-	-	-
Rahaline väärtus	+	-	+
Ühismäluline väärtus	-	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-	-

Tööülesannete planeerimine:

1. Tooli seisukorra hindamine, pildistamine, ning dokumenteerimine
2. Osandamine
3. Vasaku jala tapipesa parandamine
4. Uue parempoolse sarja tegemine

5. Uute sidepulkade tegemine
6. Uute tugiklotside tegemine
7. Tapiühenduste puhastamine liimijääkidest
8. Detailide puhastamine kaaplehe või lihvimise teel, vajadusel pesu
9. Tooli kokkupanek prooviks ilma liimita
10. Jalgade, saride ja sidepulkade mõõtmine, vajadusel korrigeerimine
11. Tooli kokku liimimine
12. Ettevalmistus lõppviimistluseks- lihvimine
13. Tooli viimistlemine peitsi ja lakiga
14. Põhjplaadi lõikamine ja sellele polstri valmistamine
15. Tooli kokkupanek
16. Tooli jalgade alla viltpehmeduste kleepimine
17. Lõpupiltide tegemine

Töökäik:

- Tool oli tööd alustades juba ositi osadeks. Tooli leen ja vasak toolisari olid kõvasti kinni vasaku toolijala küljes, neid osandama ei hakanud.
- Proteesisin uue tapipesa toolijalale.

Foto 5. Katkine tapipesa

Foto 6. Proteesi liimimine tapipessa.

Foto 7. Tapipesa protees

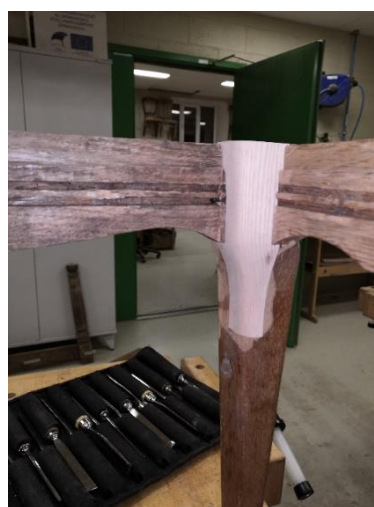

Foto 8. Uus tapipesa toolijalale.

- Tegin uue, parempoolse, sarja tooliraamile. Uue sarja tegin peegelpildis teisest toolisarjast.

Foto 9. Sarja toorik

Foto 10. Mõõtude märkimine

Foto 11. Keeltapid

Foto 12. Keeltapid

Foto 13. Vasak ja parem toolisari

- Tooli sidepulkade treimiseks tegin joonise. Kuna toolil sidepulgad puudusid, siis tegin joonise analoogse tooli sidepulkade järgi.

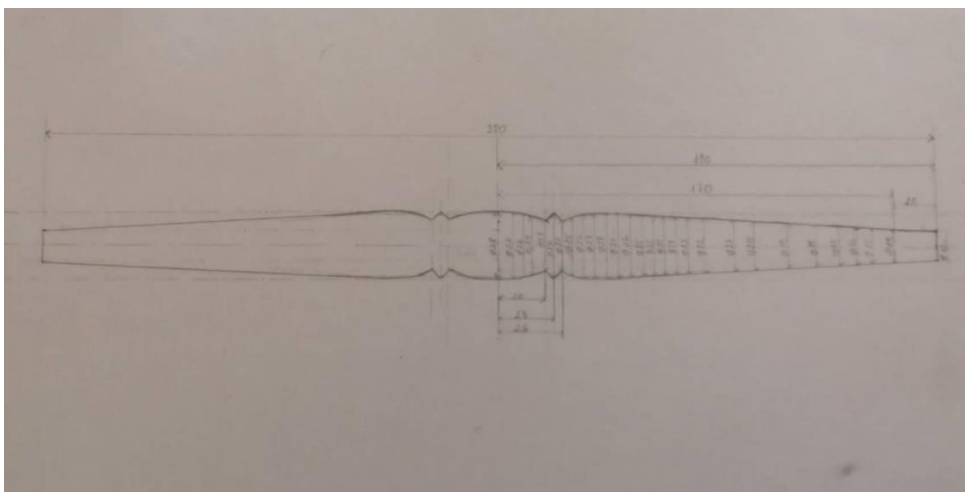

Foto 14. Joonis sidepulgast

- Uute sidepulkade treimine treipingil. Märkisin mõõdud joonlaua ja hariliku pliatsiga tammepuidust lauale ja saagisin vastavalt mõõtudele saepingil. Hõveldasin käsihöövliga nurgad ümaraks. Kinnitasin tooriku treipingile.

Foto 15. Sidepulkade toorikud tammepuidust

Foto 16. Sidepulkade treimine

Foto 17. Valmis treitud sidepulgad

- Sidepulkade mõõtmine, monteerimine ja korrigeerimine toolile.

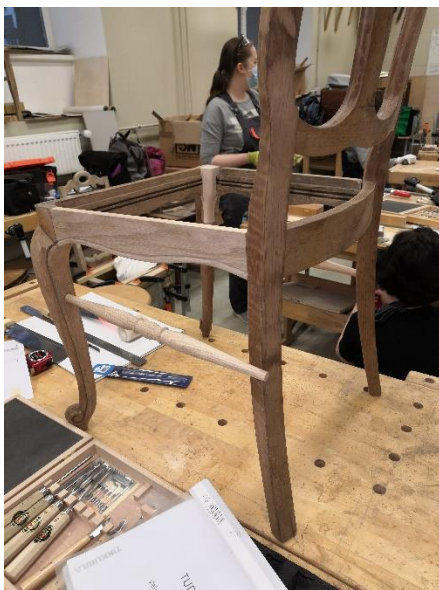

Foto 18. Tooli kokkupanemine enne liimimist

- Enne liimimist panin tooli „kuivalt“ kokku, et teha vajadusel parandusi ja korrigeerida tooli konstruktsiooni.
- Liimisin tooli puiduosad kokku. Pressiks kasutasin rihma ja pitskruvi.

Foto 19. Tooli liimimine

- Tegin tooliraami sisenurkadesse tugiklotsid. Tugiklotsid saagisin välja ketassaega kasepuidust lauast. Tegin klotside mõlemasse otsa keeltapid. Märkisin klotsile joonlaua ja hariliku pliiaitsiga tapikeele kohad. Sae, peitli ja kummihaamriga tegin tapikeeled.

Foto 20. Tugiklotsi tegemine

- Liimisin Titebond Hide Glue liimiga tugiklotsid tooliraami nurkadesse. Pressi alla panin pitskruvidega.

Foto 21. Tugiklotside liimimine tooliraami nurkadesse

- Puhastasin tooli enne lõppviimistlust kaaplehe ja lihvpaberi ning pühkisin tolmu niiske riidest lapiga.

Foto 22. Lõppviimistluseks ettevalmistatud tool.

- Peitsisin tooli vesipeitsiga, enne peitsimist tegin proovitükile tooniproovid.
- Kruntisin tooli tärpentiini-linaõli lahusega.

Foto 23. Tapipesa plommi peitsimine

Foto 24. Krunditud tool

Foto 25. Tapipesa plommi peitsimine

- Kandsin toolile 2 kihti šellaklakki. Lakkimiseks kasutasin Nature tooni šellakit, laki kandsin peal puuvillase lapiga.
- Istmeplaadi tegemiseks joonistasin hariliku pliatsiga papile šabloon, lõikasin kujutise välja ja proovisin istmeraamile. Šabloonile joonisin istmeplaadi raami millelt sai võtta mõõdud, et raami tegemiseks.

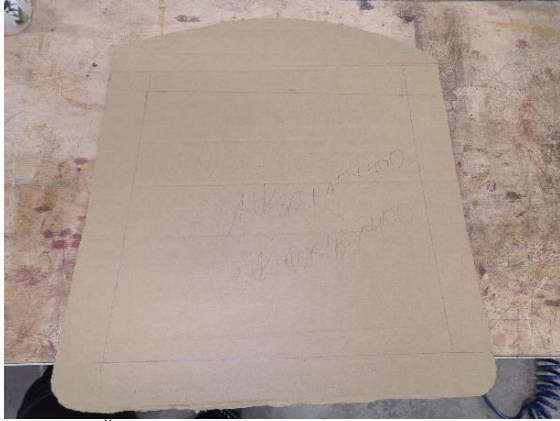

Foto 26. Šabloon istmeplaadi raamist

- Märkisin mõõdud kasepuidule ja saagisin detailid välja saepingil.
- Märkisin detailidele tappide kohad kasutades harilikku pliatsit ja joonlauda.
- Saagisin jaapanisaega detailide otsadesse rööplukk tapid.

Foto 27. Tapikohtade märkimine

- Panin tapikeeltele Titebondi liimi pintsliga ja ühendasin detailid. Pressiks kinnitasin raami pitskruvidega plaadile.

Foto 28. Istmeplaadi raami liimimine

- Panin žablooni istmeplaadist raamile ja joonistasin istmeraami plaadi suuruse sellele.
- Saagisin lintsaega
- Lihvisin raami ääred lintlihvijal ja lihvpaberiga.
- Enne toolipõhja punumist tutvusin C.Lahalle raamatuga Roost ja õlest toolipõhjade punumine.

Foto 29. Raamat toolipõhjade punumisest.

- Raamatus puudub info kuidas punuda toolipõhja eraldi raamile. Koolis olid olemas analoogsed toolipõhjad mida mul oli vaja, sealt sain vaadata, kuidas on see punutis tehtud.

Foto 30. Näidis toolipõhjast

Foto 31. Näidis toolipõhja nurgast

Foto 32. Näidis toolipõhja nurgast

- Toolipõhja punumiseks kasutasin meriheinanööri. Punumist alustasin raami äärtest, et nurgad saaksid kaetud.

Foto 33. Toolipõhjale nurkade punumine

- Poole punumise peal toppisin nõõride vahele meriheina, et anda istmele mahtu ja pingutada nõõri. Toppimist alustasin istme küljeosadel üksteise järel.

Foto 34. Toolipõhja täitmine meriheinaga.

- Valmis punutud toolipõhja panin tooliraamile.

Foto 35. Valmis tool

Töödel kasutatud tööriistad, -vahendid ja materjalid:

Töö nimetus	Töödel kasutatud tööriistad ja vahendid
Tapipesa parandamine	Saarepuit, saepink, jaapani saag, joonlaud, harilik pliats, peitlid, lihvpaber, Titebond liim, pintsel, spaatel, pitskruvid
Toolisarja valmistamine	Tammepuit, saepink, jaapani saag, joonlaud, harilik pliats, peitlid, lihvpaber, pitskruvid, nikerdusnuga
Sidepulga valmistamine	Tammepuit, saepink, treipink, joonestuspaber, joonlaud, harilik pliats, nihik, hõövel, lihvpaberid nr 80, 120, 180, 240
Toolsi kokkupanemine	Titebond liim, pintsel, pitskruvi, lapp, pingutusrihm
Tugiklotside tegemine	Kasepuit, jaapanisaag, joonlaud, harilik pliats, peitlid, pitskruvi
Viimistlemine	Lihvpaber, värnitsa ja tärpentiini segu 1;1, šellaklakk, puuvilla lapp

Istmeplaadi raami valmistamine	Kasepuit, saepink, lintsaag, peitlid, joonlaud, papp, harilik pliiats, saepink, liim, pitskruvid, alusplaat
Istmepõhja punumine	Meriheinanöör, merihein, löiketangid, käärid, puust nuga

Foto 36. Tool eestvaates

Foto 37. Tool külgvaates

Foto 38. Tool tagantvaates

Kokkuvõte:

Selle tooli restaureerimisel sain proovida erinevaid töövõtteid ja kinnistada koolis õpitut (tappide tegemine ja treimine, detaili joonestamine).

Selle tooli, mis alguses tundus mulle pea võimatu korda teha, restaureerimine oli minu jaoks väljakutse ja üks esimestest suurematest kogemustest restaureerimise erialal. Varasemalt ei olnud ma puutunud kokku ka puidu töötlemisega, sain kogemuse töötamisel erinevate saagidega. Mulle meeldis väga treimine. Sain kogemuse toolipõhja punumisest.

Tallinna Ehituskool

Talutooli restaureerimise aruanne

Monika Reini

MR20_s

Mööblirestauraator

Juhendaja Margus Sildre

TALLINN 2022

Üldandmed:

Nimetus: Talutool (läti tool)

Päritolu: Eesti

Valmistamise aasta: 20 saj algus

Valmistaja: käsitöö

Materjal: kask

Viimistlus:

Mõõtmed:840x385x390 (istme kõrgus 470)

Märgid: puuduvad

Omanik: eraisik

Restaureerija: Monika Reini

Juhendaja: Margus Sildre

Tööde algus: september 2021

Tööde lõpp:mai 2022

Eseme kirjeldus:

Toolsi omanik rääkis, et ese pärineb tema vanavanemate talust mille nimi oli Kulbi. Talu asus Kilingi-Nõmmel, Jäära külas. Nime sai talu selle järgi, et seal olevat kunagi valmistatud kulpe. Käesolevaks ajaks ei ela seal talus enam kedagi. Aastaid on seisnud tool kuuris. Toolid, mida on kokku 4, on jõudnud Muhusse, kus nende omanik peab ise talu.

Eseme seisundi kirjeldus:

- Tool on väga määrdunud ja must (tolm, muld, pori, linnu väljaheidet).
- Toolsi esijalgade tapiühendused katki.
- Toolsi esijalgade ülemistest otsadest puidutükid väljas
- Toolsi on „parandatud“ tapiühenduste juurest naeltega.
- Istmel puudub polster
- Toolil puudub esijalgade vaheline ülemine sidepulk

Foto 1. Tool esivaates

Foto 2. Tool külgvaates

Foto 3. Tool külgsaates

Foto 4. Tool tagantvaates

Foto 5. Tool pealtvaates

Foto 6. Tooli seljatugi

Foto 7. Seljatoe vasakpool

Foto 8. Vasakpoolse esijala tapiühendus

Foto 9. Parempoolse esijala tapiühendus

Foto 10. Vasakpoolse esijala tapiühendus

Foto 11. Puudub esiosa ülemine sidepulk

Foto 12. Esiosa ülemine sidepulk on murdunud.

Foto 13. Sidepulkade tapiühendused

Foto 14. Sidepulkade tapiühendused

Ideaalseisundi määramine:

Eesmärgiks on restaureerida tool võimalikult algupärase välimuseeni, et kasutada seda kodus interjööris. Tooli omanikul on plaan taastada ka ülejäänud 3 tooli.

Tools väärtuste tabel B.Appelbaumi järgi

	Tootmisel	Enne restaureerimist	Peale restaureerimist
Kunstiväärtus	-	-	-
Esteetiline väärtus	-	-	+
Ajalooline väärtus	-	-	+
Kasutusväärtus	+	-	+
Uurimustlik väärtus	-	-	-
Hariduslik väärtus	-	-	-
Vanuseväärtus	-	+	+
Uudsuse väärtus	+	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	-	-
Assotsiativne väärtus	-	-	-
Rahaline väärtus	+	-	+
Ühismäluline väärtus	-	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-	-

Tööülesannete planeerimine:

1. Tooli seisukorra hindamine, pildistamine, ning dokumenteerimine
2. Osandamine, naelte eemaldamine
3. Puhastamine
4. Esijalgade tapipesade parandamine
5. Uue esimese sidepulga tegemine
6. Tooli kokkuliimimine
7. Tooli viimistlemine
8. Tooli sarjadele põhja punumine
9. Lõpupiltide tegemine
10. Pakkimine transpordiks

Töökäik:

- Osandasin tooli. Märkisin detailidele, kasutades teipi ja markerit, nende asukohad.

Foto 15. Tooli tagaosa osandamine

Foto 16. Tooli esiosa osandamine

- Eemaldasid vanad naelad kasutades erinevaid tange, haamrit ja jootekolbi, et kuumutada roostetanud naelu nende kättesaamiseks.

Foto 17. Tagumise jala ülemine ots

- Puhastasin detailid Special Clean lahusega. Pesemiseks kasutasin švammi. Loputasin detailid puhta veega, kuivatasin puuvillase lapiga.

Foto 18. Osandatud tool enne pesu Foto 19. Tooli detailide pesemine

- Puhastasin esijalgade ülemised tapipesad, kasutasin peitli ja kummihaamrit.

Foto 20. Puhastatud tapipesa

- Mõõtsin joonlauaga tapipesa ja märkisin mõõdud kasepuidust lauale. Saagisin plommi välja kasutades jaapani saagi. Kinnitasin detaili töölauale pitskruviga. Ümarpeitlit kasutades töötlesin detaili.

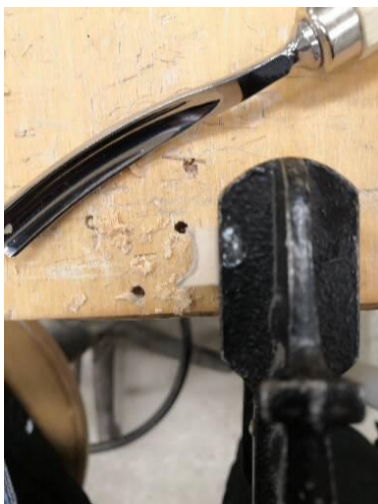

Foto 21. Plommi valmistamine tapipesa

Foto 22. Valmis plomm liimimiseks

- Liimisin valmistatud plommid toolijalgade tapipesadesse Titebondi liimiga. Pressika kasutasin pitskruve.

Foto 23. Plommi liimimine

Foto 24. Plommide liimimine tapipesadesse

- Mõõtsin joonlauaga tooli esijalgade vahe. Märkisin mõõdud kasepuidule. Saagisin lintsaega välja plangust detaili. Kinnitasin töölauale. Hõõveldasin detaili ümaraks. Lihvisin lihvpaberiga nr 80, 120, 180. Ühendasin sidepulga tooli esijalgadega.

Foto 25. Sidepulga hõõveldamine

- Monteerisin tooli tagajalad sidepulkadega enne liimimist, et kontrollida kas detailid omavahel ühilduvad. Liimisin tooli tagumised jalad ja –sidepulgad. Kasutasin Titebondi liimi, pintsli, liimijääkide eemaldamiseks niisket lappi. Panin pressi alla pitskuvidega.

Foto 26. Tagumiste jalgade liimimine

- Ühendasin tooli esijalad sidepulkadega enne liimimist. Liimisin tooli esijalad ja – sidepulgad. Kasutasin Titebondi liimi, pintslit, liimijääkide eemaldamiseks niisket lappi. Panin pressi alla pitskruvidega.

Foto 27. Esijalgade liimimine

- Enne kokkuliimitud esi- ja tagajalgade ühendamist proovisin detailid omavahel kokku panna ilma liimita. Liimisin esi- ja tagajalad, külgmised sidepulgad ja vasak- ning parempoolse sarja. Liimimiseks kasutasin Titebondi liimi, liimi pealekandmiseks pintslit, liimijääkide eemaldamiseks niisket lappi. Pressiks kasutasin pitskruve. Mõõtsin toolijalgade diagonaalid, et toolijalad jääksid õigele kaugusele kinnitasin tooli pitskruvidega töölaua külge, olles eelnevalt fikseerinud toolijalgade õige kauguse.

Foto 28. Tooli liimimine

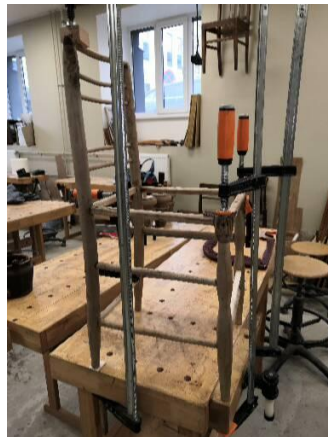

Foto 29. Tooli liimimine, pressiks kasutasin pitskruve

- Eemaldas toolilt liimijäägid kauplehega. Lihvisin tooli lihvpaberiga 100, 150 ja 240.

Foto 30. Vahede täitmiseks kasutasin kasespooni. Väiksemad augud täitsin puidupahtliga.

- Tooli puiduosa viimistlesin kandsin tooli puiduosale krundiks värnitsa+tärpentini segu 1:1. Krundi kandsin peale puuvillase lapiga.
- Peale kuivamist, umbes 2 nädala pärast kandsin peale mööblivaha (Karjatse mööblikliinikus valmistatud mesilavahast ja männitärpentiniist). Vaha kandsin toolile pintsliga, lasin natukene aega taheneda ja hõõrusin villase kaltsuga.
- Selleks, et saada teada kuidas on toolipõhjad punutud, käisin samasuguseid toole vaatamas Eesti Vabaõhumuuseumis ja ühte analoogset nägin vanavarapoes. Kirjanduslikku materjali kuidas punuda pajuvitstest tooli mul leida ei õnnestunud. Materjali hankimiseks ei olnud sobiv aastaaeg. Seega otsustasin punuda toolile põhja meriheinanööri. Õpetuse sellise põhja punumiseks sain Youtubist.

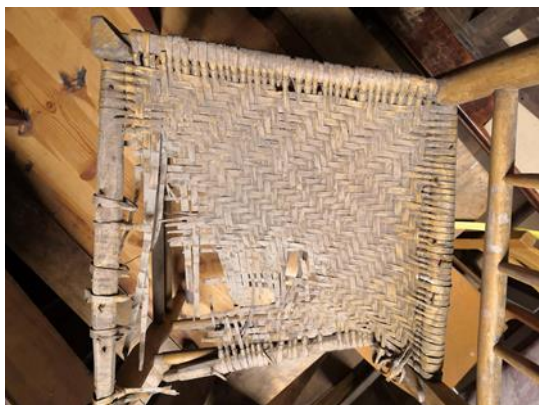

Foto 31. Tool vanavarapoes

- Punusin toolile meriheinanööri põhja. Kirjanduslikku materjali kuidas punuda pajuvitstest tooli mul leida ei õnnestunud. Materjali hankimiseks ei olnud sobiv aastaaeg. Seega otsustasin punuda toolile põhja meriheinanööri. Õpetuse sellise põhja punumiseks sain Youtubist.

Foto 321. Meriheinanöör

Foto 33. Tooli punumine.

Foto 34. Valmis tool

Töödel kasutatud tööriistad, -vahendid ja materjalid:

Töö nimetus	Töödel kasutatud tööriistad ja vahendid
Tooli osandamine	Erinevad tangid naelade välja tõmbamiseks, haamer, jootekolb, maalriteip, pliats
Tooli puhastamine	Viva Color Special Clean puhastusvahend, švamm, vesi, lapp, käterätik, kummikindad

Tapiaukude parandamine	Kasepuit, harilik pliit, joonlaud, peitel, kummihaamer, pitskruvid, Titebond liim, pintsel, lapp, jaapanisaag, lihvpaber nr 80, 120, 180, 240
Sidepulga tegemine	Kasepuit, lintsaag, käsihöövel, lihvpaberid nr 80, 120, 180, 240
Tooli kokkupanemine	Titebond liim, pintsel, pitskruvid, lapp, kasespoon
Istmepõhja punumine	Meriheinanöör, lõiketangid, käärid, varras, puust nuga
Viimistlemine	Puidupahtel, värnitsa ja tärpentiini segu 1:1, mööblivaha, pintsel, lapp

Foto 35. Tool eestvaates

Foto 36. Tool külgvaates

Foto 37. Tool külgvaates

Foto 38. Tool pealtvaates

Foto 39. Tooli seljatugi

Kokkuvõte:

Selle tooli restaureerimisel sain proovida erinevaid töövõtteid ja kinnistada koolis õpitut (tappide tegemine, saagimine, tooli monteerimine, liimimine).

Väga huvitav ja väljakutsuv oli toolipõhja punumine. Kindlasti tahaksin seda veel proovida kasutades erinevaid materjale. Proovida võiks tulevikus punuda ka erinevaid mustreid toolipõhjaks. Juhul, kui tekib võimalus, siis tahaksin osaleda koolitusel kus õpetatakse punuma toolipõhja pajuviitstest, väljakutseks saaks olema ilmselt ka sobiva materjali hankimine.

Tallinna Ehituskool

Söögilaua tooli restaureerimise aruanne

Monika Reini

MR20_s

Mööblirestauraator

Juhendajad: Margus Sildre

Eha Vacht

TALLINN 2022

Üldandmed:

Nimetus: Söögilaua tool
Päritolu: Soome
Valmistamise aasta: 20 saj algus
Valmistaja: tehase toodang
Materjal: kask
Viimistlus: linaõlivärv
Mõõtmed: 780x600x500 (istmekõrgus 700)
Märgid: puuduvad
Omanik: Monika Reini
Restaureerija: Monika Reini
Juhendaja: Margus Sildre
Tööde algus: september 2021
Tööde lõpp: aprill 2022

Eseme kirjeldus:

Ostsin tooli kursusekaaslaselt. Tool oli eelnevalt ostetud läbi müügikuulutuste portaali eraisikult Soomest. Müüja väitel on tooli disaininud Soome arhitekt Eliel Saarinen. Täpsustamaks tooli päritolu pöördusin Soome Rahvamuuseumi. Vastuseks sain, et tool oma tüübilt asetub küll Eliel Saarineni karjääri algusesse. J. Kuurnele kahjuks ei meenu, et ta oleks E. Saarineni loomingus sarnast tooli näinud. Parema info saamiseks soovitati pöörduda Soome Disainimuuseumisse. Vastusest selgus, et nendel on väga vähe infot E. Saarineni disainitud mööbli kohta. Muuseumi kogus olevate väheste piltide ja esemete hulgast sarnast tooli ei leidu. Paraku ei saanud ka kogudest muid mööblitööstuse materjale kontrollida, sest muuseumi kogumisruume renoveeritakse ja materjalid on kaitseks pakitud.

Eseme seisundi kirjeldus:

- Tool on värvitud. Algselt olnud kas kollane või valge, hiljem värvitud mündiroheliseks. Väga palju värvi on koorunud maha.
- Tooli parempoolne esijalg on lahti.
- Mõlema esijala ja sarja vahele on pandud kruvidega toetuseks metallplaadid. Paremale poole paigutatud plaat on murdunud pooleks.
- Esijalgade tapikeeled murdunud.
- Tagumisel vasakpoolsel jala otsas puidukahjustus
- Istmeraamil murdunud vasakpoolne tapikeel
- Tagumisel sarjal on lahti tulnud spoon.
- Istmeraami tagumisel osal puidukahjustus.
- Seljatoel on praod.
- Istmeplaadil lillat värvi kunstnahast kangas.

Foto 1. Tool esivaates

Foto 2. Tool külgvaates

Foto 3. Tool külgvaates

Foto 4. Tool tagantvaates

Foto 5. Paremale esijalale kruvitud metallplaat

Foto 6. Murdunud esijala tapikeel

Foto 7. Tagasarjal spoon lahti

Foto 8. Istmeplaat

Foto 9. Tapiühendusest lahti murdunud esijalg

Foto 10. Tapp esisarjas

Foto 11. Vana polster pealt

Foto 12. Vana polster alt

Ideaalseisundi määramine:

Eesmärgiks on restaureerida tool võimalikult algupärase välimuseni, et kasutada seda kodus interjööris.

Tools väärtuste tabel B.Appelbaumi järgi

	Tootmisel	Enne restaureerimist	Peale restaureerimist
Kunstiväärtus	-	-	-
Esteetiline väärtus	-	-	+
Ajalooline väärtus	-	-	+
Kasutusväärtus	+	-	+
Uurimustlik väärtus	-	-	-
Hariduslik väärtus	-	-	-
Vanuseväärtus	-	+	+
Uudsuse väärtus	+	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	-	-
Assotsiatiivne väärtus	-	-	-
Rahaline väärtus	+	-	+
Ühismäluline väärtus	-	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-	-

Tööülesannete planeerimine:

1. Tooli seisukorra hindamine, pildistamine, ning dokumenteerimine
2. Osandamine
3. Värvide eemaldamine
4. Esijalale uue parempoolse tapikeele tegemine
5. Vasakule esijalale tapikeele tagasi liimimine
6. Istmeosa tagaosale proteesi tegemine
7. Istmeosale uue tapikeele tegemine
8. Tooli seljatoe liimimine, vahede täitmine spooni ja pahtliga
9. Tooli kokkupanek prooviks ilma liimita
10. Jalgade, saride ja sidepulkade mõõtmine, vajadusel korrigeerimine
11. Tooli kokku liimimine
12. Ettevalmistus lõppviimistluseks- lihvimine
13. Tooli viimistlemine linaõlivärviga
14. Uue põhjaplaadi lõikamine ja sellele polstri valmistamine
15. Istmeplaadi monteerimine tooli raamile
16. Lõpupiltide tegemine

Töökäik:

- Osandasin tooli ja eemaldasin detailidelt värvi kuumapuhuri, värvikaapija ja kaaplehega.

Foto 13. Tooli osandamine

- Saagisin lintsaega kasepuidu toorikust välja istmeraami tagumisele osale plommi. Tegin papist šablooni, et pärast oleks lihtsam märkida lõikejoont. Liimisin kasepuidust plommi istmeraamile. Pressi alla panin pitskruvidega. Liimimiseks kasutasin Titebondi liimi, liimi kandsin peale pintsliga. Liimijäägid pühikisin ära niiske lapiga.

Foto 14. Šablooni valmistamine

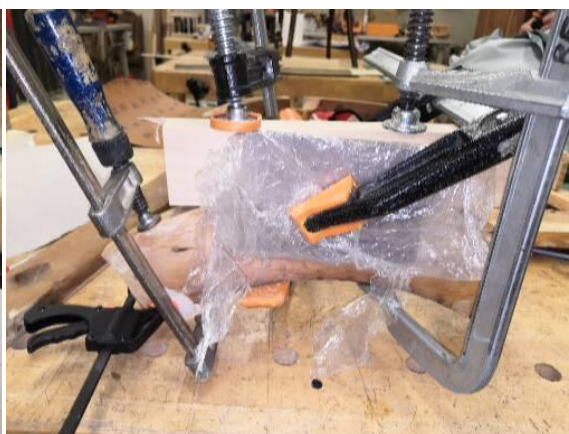

Foto 15. Materjali liimimine istmeraamile.

- Istmeraami vasakule poole lõikasin kasutades jaapanisaagi ja lintsaagi kasepuidust klotsid. Liimisin Titebondi liimiga, pressi alla panin pitskruvidega.

Foto 16. Tapikeele valmistamine

Foto 17. Valmis tapikeel

- Kasepuidust lõikasin välja liistu mille liimisin istmeraami sisemisele küljele kuhu kinnitub istmeplaat.

Foto 18. Liistu mõõtmine istmeraamile

Foto 19. Liistu liimimine istmeraamile

- Vasakule tagumisele toolijalale tegin jalaotsa proteesi. Mõõtsin, kasutades joonlauda, ja märkisin mõõdud kasepuidule. Lõikasin lintsaega välja sobiva detaili. Liimisin, kasutades Titebondi liimi, toolijala otsa. Proteesi ja toolijala sisse kasutasin ühendamiseks puidust tüüblit.

Foto 20. Toolijalale proteesi liimimine

Foto 21. Valmis protees

- Tooli paremale jalale uue tapikeele tegemiseks saagisin lintsaega kasepuidu materjalist välja tüki mille liimisin Titebondi liimi kasutades toolijala otsa. Kuna lõiked olid diagonaalsed, siis detailid ühendasin puidutüübliga. Pressiks kasutasin pitskruve ja rakist mille olin eelnevalt valmistanud.

Foto 22. Tapikeele liimimine

Foto 23. Tapikeel pressi all

- Lintsaagi kasutades lõikasin välja tapikeele. Lihvisin lihvpaberiga.

Foto 24. Tapikeele saagimine

- Liimisin tagasi vasakult esijalalt murdunud tapikeele.

Foto 25. Tapikeele liimimine

Foto 26. Tapikeele liimimine

- Lihvisin tooli seljatoe. Praegude täitmiseks kasutasin kasespooni ja Titebondi liimi. Väiksemad praod täitsin pahtliga, kasutades Comelegno Novecento pahtlit. Lihvisin seljatoe 120 lihvpaberiga.

Foto 27. Praod seljatoes

Foto 28. Praod seljatoes

- Liimisin kokku tooli istmeraami. Kasutasin Titebondi liimi. Pressi alla panin pitskruvidega.

Foto 29. Istmeraami liimimine

- Liimisin parema esijala istmeraami külge. Kasutasin Titebondi liimi, kinnitasin jala raamile kruviga.

Foto 30. Esijala kinnitamine tooliraamile.

- Kasepuidu tükist tegin plommidega parandused tooli tagumiste jalgade ülemistesse otstesse.

Foto 31. Tagumiste jalgade plommidega parandused

- Liimisin kokku tooliraami. Kasutasin Titebondi liimi, pressiks pitskruve.

Foto 32. Tooli liimimine

- Kinnitasin liimiga tooli esisarjale iluklotsid. Praod täitsin pahtliga, kasutades Comelegno Novecento puidupahtlit.

Foto 33.

Foto 34.

Foto 35.

- Liimisin kinni sarjal lahti olnud spooni. Tegin spooniparandused, kasutades kasespooni, Titebondi liimi ja pressiks pitskurve ja –tange.

Foto 36. Spooniparanduste tegemine

- Lihvisin tooli enne värvimist, kasutades lihvpaberit nr 120, 180 ja 240.
- Värvisin tooli Uula linaõlivärviga, kasutasin tooni Kaste. Värvimiseks kasutasin ümarpintslit. Kõigepealt kandsin peale krundi mille valmistasin värvist ja tärpentiinist vahekorras 1:5. Lasin krundil kuivada 3 ööpäeva. Seejärel kandsin peale teise kihi värvi.
- Lõikasin vineerist välja toolipõhja. Valmistasin papist šablooni, kandsin mõõdud vineerplaadile. Märkimiseks kasutasin harilikku pliiatsit. Lõikasin lintsaega. Freesiga lõikasin istmeplaadi äärde faasi millega tool toetub istmeraamile.

Foto 37. Uue istmeplaadi valmistamine

- Tooli põhjale tegin uue kõvapolstri meriheinast, pehmeduseks panin vatti.

Foto 38. Merihein

Foto 39. Vatt

Foto 40. Mitkal

Foto 41. Istmeplaat altpoolt

Töödel kasutatud tööriistad, -vahendid ja materjalid:

Töö nimetus	Töödel kasutatud tööriistad ja vahendid
Tooli osandamine	Kummihaamer, pitskruvid, tangi naelte välja tõmbamiseks
Tooli puhastamine	Kuumapuhur, värvikaabits, kaapleht, pitskruvid
Tappide tegemine	Kasepuit, harilik pliiaat, joonlaud, Titebond liim, pintsel, lapp, lintsaag, lihvpaberid(nr 100, 120, 180, 240), pitskruvid, pitstangid
Istmeraami parandamine	Kasepuit, jaapanisaab, harilik pliiaats, joonlaud, Titebondi liim, pintsel, niiske lapp
Tooli sarja ja seljatoe monteerimine	Titebond liim, pintsel, niiske lapp, pitskruvid, koormarihm, kasespoon
Toolijalgade proteesimine	Kasepuit, lintsaag, joonlaud, mõõdulint, jaapanisaab, Titebond liim, niiske lapp, pintsel, pitskruvid
Istmeplaadi valmistamine	Kasevineer, freespink, harilik pliiaats, joonlaud, vaibanuga, skalpell, Puiduliim Titebond Liquid Hide Glue, lihvpaber, kaapleht, Jaapani saag, puidust tüübel
Tooli esijalgade tappide parandamine	Kasepuit, lintsaag, Titebond liim, spoon, harilik pliiaats, joonlaud, niiske lapp, pitskruvid
Istmeplaadi polsterdamine	Jämedam kotiriie, tamsa, kõver nõel, merihein, vatt, suruõhu klambripüstol, klambriid nr 10, mitkal, kangas, käärid, nõöpnõelad
Viimistlemine	Lihvpaber (nr 120, 180, 240), Uula linaõlivärv, kummikindad, ümarpintsel, tärpentiin, lapp

Foto 42. Tool eestvaates

Foto 43. Tool külgsaates

Foto 44. Tool tagantvaates

Foto 45. Tool pealtvaates

Kokkuvõte:

Selle tooli restaureerimisel sain proovida erinevaid töövõtteid ja kinnistada koolis õpitut (tappide tegemine, vineerimine, saagimine, polstri valmistamine).

Sain kinnitust ka sellele, et sa võid endale töid planeerida, aga alati tuleb ette üllatusi ja lisatöid millele võib vahel kuluda väga kaua aega.

Meeldis, et sain proovida linaõlivärviga värvimist.

Tallinna Ehituskool

Funkstiilis tumba restaureerimise aruanne

Monika Reini

MR20_s

Mööblirestauraator

Juhendaja Margus Sildre

Eha Vacht

TALLINN 2022

Üldandmed:

Nimetus: Funkstiilis tumba

Päritolu: Eesti

Valmistamise aasta: 1940 - 1950

Valmistaja: tehasetoodang

Materjal: tammepuit, männipuit, vedrud, kangas

Viimistlus: peits, lakk

Mõõtmed: 440x400 (polstri kõrgus 400)

Märgid: puuduvad

Omanik: Monika Reini

Restaureerija: Monika Reini

Juhendaja: Margus Sildre, Eha Vacht

Tööde algus: jaanuar 2022

Tööde lõpp: aprill 2022

Eseme kirjeldus:

Ostsin tumba Osta.ee keskkonnast 0,10 senti eest. Kui tumbale järgi läksin, siis oli müüja natukene õnnetu, et suuremat hinda ei saanud. Peale seda kui olin uurinud kust tumba on pärit ja rääkinud, et soovin selle teha korda, siis muutus müüja rõõmsamaks.

Müüja sõnul kuulus tumba tema abikaasale kes oli saanud selle oma vanematele. Peale abikaasa surma pidid nad mehele kuulunud elumaja tühjaks tegema ja kuna asju ei olnud kuskil ladustada, otsusta need kas ära anda või müüa.

Eseme seisundi kirjeldus:

- Tumba kattedekangas määrdunud
- Polstriosa ja jalgade osa on ühendatud tüüblite ja kahe kruviga
- Tumba üks jalg murdunud tapiühendusest lahti ja vigastanud ka raami.
- Vedrud seotud kontuurtraadile
- Kontuurtraadi peal olev kangas on katki
- Alt paistab välja polstrikangas
- Vedrud välja veninud, polster viltu
- Peale istudes vajub iste kõrvale

Foto 1. Tumba külgvaates

Foto 2. Tumba külgvaates

Foto 3. Pealtvaade

Foto 4. Altvaade

Ideaalseisundi määramine:

Eesmärgiks on restaureerida tumbal võimalikult algupärase välimuseni, et kasutada seda kodus interjööris.

Tools väärtuste tabel B.Appelbaumi järgi

	Tootmisel	Enne restaureerimist	Peale restaureerimist
Kunstiväärtus	-	-	-
Esteetiline väärtus	-	-	+
Ajalooline väärtus	-	-	-
Kasutusväärtus	+	-	+
Uurimustlik väärtus	-	-	-
Hariduslik väärtus	-	-	-
Vanuseväärtus	-	+	+
Uudsuse väärtus	+	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	-	-
Assotsiatiivne väärtus	-	-	-
Rahaline väärtus	+	-	+
Ühismäluline väärtus	-	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-	-

Tööülesannete planeerimine:

1. Tumba seisukorra hindamine, pildistamine, ning dokumenteerimine
2. Osandamine, vana polstri eemaldamine
3. Tumba raami ja jalgade puhastamine
4. Tumba jala tagasi liimimine
5. Tumba raami viimistlemine
6. Tumba polstri valmistamine
7. Lõpupiltide tegemine

Töökäik:

- Osandasin tumba. Selleks, et saaks kätte tumbalt jalad ja selle raami, pidi lahti keerama 2 kruvi, keeramiseks kasutasin kruvikeerajat.
- Puhastasin tumbajala ja –raami denatureeritud piirituse ja tärpentini seguga 1:1, puhastamiseks kasutasin terasvilla nr 0000, mustuse pühkisin maha riidest kaltsuga.
- Eemaldasin istmeosalt kanga, mis oli naeladega löödud istmeraami alla kinni. Pealmise kanga alt tuli välja veel 2 kihti kangaid.

Foto 5. Pealmine kangas küljvaates

Foto 6. Pealmine kangas pealtvaates

Foto 7. Keskmine kangas küljvaates

Foto 8. Keskmine kangas pealtvaates

Foto 9. Alumine kangas küljvaates

Foto 10. Alumine kangas pealtvaates

- Liimisin lahti murdunud koha raami ja tumba jalgade vahel. Kasutasin Titebondi liimi, pintslit, niisket lappi liimijääkide pühkimiseks, pressi alla panin pitskruvidega.

Foto 11. Jalgade ja raami liimimine

- Istmeraami tugevdamiseks täitsin naelaugud tikkude ja Titebondi liimiga. Liimisin kinni puidukiud mis olid tulnud raamilt lahti polstri eemaldamise ajal. Peale kuivamist lõikasin tikud istmeraami tasapinnalt maha ja lihvisin kasutades lihvpaberit nr 100.
- Haamrit kasutades lõin puidu sisse raamist välja tulnud kontuurtraadi.

Foto 12. Tikkudega parandus istmeraamil

- Tegin istmeraami alumisele osale kus oli oksakohalt tükk väljas plommi männipuidust. Märkisin istmeraamile harilikku pliatsit ja joonlauda kasutades koha kus plommida. Peitli ja kummihaamriga tegin süvendi. Märkisin mõõdud männipuidust materjalile ja saagisin linstsaega sobiva tüki. Liimisin plommi süvendisse Titebondi liimiga. Pressi alla panin pitskruvidega.

Foto 13. Plomm istmeraamis

- Lihvisin tumbajalad lihvpaberiga nr 300.
- Kasutades švammi kandis tumba jalgadele CLOU peitsi nr 173, tiik.
- Poleerisin tumba jalgu Nature tooni šellakiga. Peale kandmiseks kasutasin puuvillast lappi. Kandsin peale 2 kihti lakki.
- Mõõtsin joonlauaga istmeraami põhja. Lõikasin tihedamast kotiriidest põhja ning kinnitasin klambritega istmeraami külge, kontuurtraadi peale.
- Istmeraami sisse, kontuurtraadi ja kotiriide peale panin 5 püstvedru 8 keeruga. Vedrude kinnitamiseks kasutasin sirget nõela ja sidumisnööri tamsat. Vedrud kinnitasin tehes iga vedru alumise keerme juures neli üksteisest võrdset kaugusel asuvat pistet. Õmblesin vedrud kontuurtraadi külge.

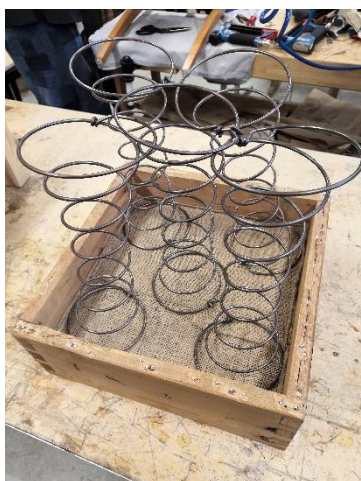

Foto 14. Vedrude kinnitamine istmeraamile

Foto 15. Vedrude sidumiskohad altpoolt

- Lõin istmeraami äärde vedrude juurde naelad, et sinna kinnitada vedrunöör. Sidusin vedrud kokku vedrunööri kasutades seasõrgsõlme.

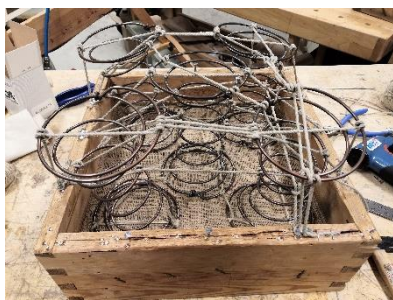

Foto 16. Vedrude sidumine

Foto 17. Vedrude sidumine

- Mõõtsin mõõdulindiga vedrude pealt kui palju kotiriidet läheb vaja. Lõikasin kotiriidest sobiva suurusega tüki. Kinnitasin kotiriide klambritega istmeraamile.
- Õmblesin vedrud pealtpoolt kotiriide külge samamoodi nagu kinnitasin sadulavööle, õmmeldes kõvera nõela ja tamsaga läbi iga vedru keerme juurest kolmest võrdsest kohast.
- Õmblesin kõvera ja nõela ja tamsaga kotiriidele tihiniidid.
- Tihiniitide vahele panin meriheinast põhikihi. Meriheina panemist alustasin servadest keskkoha poole.

Foto 18. Istmeraamile kinnitatud põhikiht

- Põhikihi peale panin kotiriide mille kinnitasin naeltega mis oli eelnevalt löödud istmeraami külge.
- Märkisin markeriga kangale õmblusteks jooned. Õmblesin põhikihi täidise kinni läbivate pistetega, kasutades topeltpitsi ja tamsat.

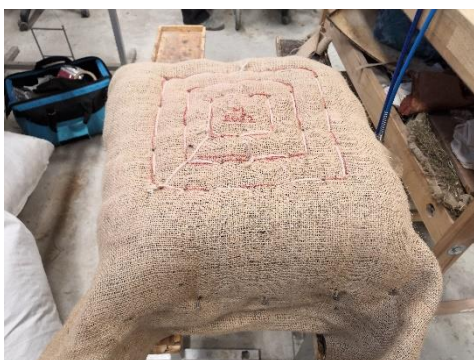

Foto 19. Põhikihi õmblused

- Kinnitasin kotiriide klambritega nr 10 istmeraami külge.

Foto 20. Kanga kinnitamine istmeraamile

- Enne kandi õmblemist sättisin mererohtu kasutades prüüli. Õmblesin kandi läbi 3 korda. Iga õmbluse järel pingutasin tamsat. Kahe esimese õmbluse tegemiseks kasutasin väiksemat ümarnõela ja kahekordset tamsat, kolmanda õmbluse tegin suurema ümarnõela ja kahekordse tamsaga.
- Õmblesin tihiniidid kuhu panin meriheinast tasanduskihi. Õmblemisel kasutasin ümarnõela ja ühekordset tamsat.

Foto 21. Kandi õmblused ja tasanduskihi tihiniidid

- Lõikasin, kasutades kangakääre, istmele mitkali, pingutasin riidet ja fikseerisin nõõpnõeladega, kinnitasin mitkali raamile nr 10 klambritega kasutades suruõhu klammerdajat.

Foto 22.

- Enne kanga välja lõikamist proovisin seda tumbale, et sättida mustrit valimaks välja sobivaim koht. Fikseerisin kanga nõõpnõeltega.

Foto 23. Kanga sättimine mustrisse

- Pealiskanga kinnitasin nr 10 klambritega kasutades suruõhu klambripüstolit.
- Umbes 2 nädalat pärast tumbajalgade lakkimist kandsin peale mööblivaha (Karjatse mööbli kliinikus valmistatud mesilavahast ja männitärpentiinist). Vaha kandsin tumba jalgadele pintsliga, lasin natukene aega taheneda ja hõõrusin villase kaltsuga.
- Monteerisin polsterdatud istmeraami ja tumba jalad. Kinnitasin need kruvidega.

Töödel kasutatud tööriistad, -vahendid ja materjalid:

Töö nimetus	Töödel kasutatud tööriistad ja vahendid
Tooli osandamine, vana polstri eemaldamine	Erinevad tangid naelade välja tõmbamiseks, haamer, sõrgkang
Tumba jalgade ja raami puhastamine	Denatureeritud piirituse ja tärpentiini segu 1:1, riidest lapp, terasvill nr 0000, kummikindad.
Tumba jalgade ja -raami parandamine	Tikud, Titebond liim, pintsel, tangid, pitskruvid, haamer, männipuit, lintsaag, lihvpaber
Tumba jalgade viimistlus	Lihvpaber nr 300, CLOU peits nr 173, šellak Nature toon, puuvillane lapp, mööblivaha, villane lapp
Polstedamine	Merihein, kotiriie (hõredam, jämedam), vatt, klambrieemaldaja, klambripüstol, klambrid nr 10, mitkal, pealiskangas, vedrud, klambrieemaldaja, haamer, terava otsaga tangid, käärid
Tooli kokkupanemine	kruvid

Foto 24. Tumba külgvaates

Foto 25. Tumba pealtvaates

Kokkuvõte:

Selle tooli restaureerimisel sain proovida erinevaid töövõtteid ja kinnistada koolis õpitut (plommimine, peiteldamine, saagimine, peitsimine, lakkimine, vahatamine, vedrudega polstri tegemine).

See oli esimene polstritöö peale proovitööd. Alguses oli keeruline saada aru kuidas siduda vedrusid, et saavutada vajalik kõrgus polstrile. Kuna proovitöö oli ka väike tool 4 vedruga, siis sai peaaegu üksühele kinnistada oma teadmisi. Nelinurksel tumbal nõuab kõige rohkem tähelepanu et lõpptulemuseks saavutada sirged servad. Arvan, et see õnnetus mul peaaegu. Kindlasti tahaksin veel tulevikus teha korda mõne vedrupolstriga mööblieseme.

Tallinna Ehituskool

Emma tooli restaureerimise aruanne

Monika Reini

MR20_s

Mööblirestauraator

Juhendajad Margus Sildre

Eha Vacht

TALLINN 2022

Üldandmed:

Nimetus: Louis XV stiilis Emma tool, uus-rokokoo
Päritolu: Venemaa ?
Valmistamise aasta: 19. saj lõpp
Valmistaja: tislari töökoda
Materjal: pähkel/ kask, kookoskiud
Viimistlus: lakk - šellak
Mõõtmed: 840x530x460 (istmekõrgus 460 sh polstri kõrgus 170)
Märgid: Seljatoe tugipulgal A
Omanik: eraisik
Restaureerija: Monika Reini
Juhendaja: Margus Sildre ja Eha Vacht
Tööde algus: oktoober 2021
Tööde lõpp: mai 2022

Eseme kirjeldus:

Tool on kuulunud ühele vene emigrandi ehitusettevõtja perekonnale, kes asusid elama Pihkvast Tartusse 1928 aastal. Ehitusmeister rajas Tartusse oma äriettevõtte ja 1935 aastal valmis ehitusmeistril Tartus oma maja. Ilmselt tekkis ka siis vajadus elamise sisustamiseks. 1938 aastal sündis perre esimene lapselaps, kellele pandi Lydia Koidula järgi nimeks Liidia. Pr Liidia meenutab, et niikaua kui ta mäletab ennast mäletab ta seda tooli. Tool oli tema vanaema tool. Pr Liidia arvab, et tool muretseti majja ajal, mil pere elas Tartus. On väheusutatav, et tool nende peres juba olemas oli kui veel Pihkvas elas. Samuti ei ole teada, kuidas tool saadi või kelle käest osteti. 1939 aastal likvideeris ettevõtja oma äri, müüs ära maja ja pere asus elama Tallinna linna. Kaasa võeti mööbel ja muu eluks vajalik. Nagu eluseadus ette näeb, vanem põlvkond lahkub ja noored lähevad oma elule. Vanaema tool jäi pr Liidia noorema venna kasutusse. Ajahammas teeb iga asjaga oma töö. Tooli püüti küll hinges hoida ja mitmeid kordi ise paranda, kuid olid ajad mil lihtsalt puudusid võimalused korralikuks taastamiseks. Mõned aastad tagasi lahkus siit ilmast pr Liidia vend, kelle valduses oli tool. Pr Liidia, kes on Ülle pikaajaline peretuttav ja tema väga hea sõbranna, palus abi venna korteri koristamisel. Korteri hakkas talle kohe silma vanaema tool. Ajahamba poolt täielikult puretud, aga ikka väärikas. Kallis mälestus – kuhu, kellele, milleks? Kõik sugulased ilmalaanes laiali. Kas tõesti prügikasti? Üllele ootamatu üllatusena pakkus pr Liidia vanaema tooli temale. Pr Liidia põhjendas seda nii: „Sina oskad seda hinnata ja võin kindel olla, et see tool saab taas elule.“ Ülle rääkis, et on natukene mõne vana mööbli asjaga pusinud ja toolikatteid vahetanud, kuid seekordne väljakutse osutus talle ülejõukäivaks. Kui küsisin Üllelt nõusolekut tooli restaureerimiseks, lootes ise saada nii tehtud oma lõputöö, oli ta kohe nõus. Kaks ühes - tool saab uue hingamise ja mina (ehk) edukalt lõpetatud Tallinna Ehituskooli. Kuna pr Liidia teab, et tool on antud restaureerimisele, siis ootab ka tema huviga lõpptulemust.

Eseme seisundi kirjeldus:

- Pähklipuust seljatoeraam ja toolijalad. Toolisari kase- ja pähklipuidust, pähklispooniga.
- Kangas väga määrdunud ja välja veninud. Kinnitatud naeltega.
- Istmeosa polster on lahti.
- Vedrupolster vormist väljas, pehme, istmeosa keskkohk on kõrgemal.

- Parempoolse esijala ja sarja vahele on pandud toetuseks metallplaat mis on kinnitatud kruvidega.
- Parempoolse esijala sisse on tehtud „parandus“ tüübliga.
- Puuduvad esimestel jalgadel rattad.
- Tooli puiduosa viimistlus on maha kulunud.
- Seljatugi liigub. Seljatoe raam on istmeosa küljest lahti. Seljatoeraam koosneb 3st osast. Ühenduskohtadel vahed sees.
- Põhja alla pandud kahekordne kotiriie millele on kinnitatud vedrud.
- Polstriks on kasutatud kookoskiudu ja hobusejõhvi

Foto 1. Tooli esivaates

Foto 2. Tooli tagantvaates

Foto 3. Tooli küljvaates

Foto 4. Tooli küljvaates

Foto 5. Puidulõige toolil

Foto 6. Pealvaade

Foto 7. Vaade tooli põhjast

Foto 8. Istmeosa kangas on lahti

Foto 9. Parandus toolijalal metallplaadiga

Foto 10. Metallplaat toolijala ja raami ühenduses

Foto 11. Seljatugi

Foto 12. Parempoolne käetugi

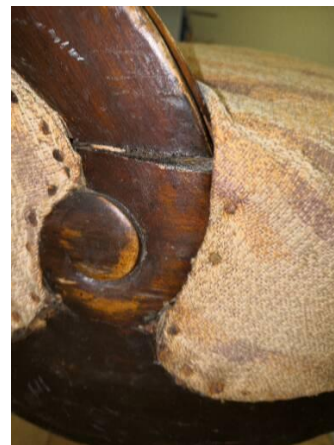

Foto 13. Vasakpoolne käetugi

Ideaalseisundi määramine:

Eesmärgiks on restaureerida tool, et kasutada seda koduses interjööris.

Toolsi väärtuste tabel B.Appelbaumi järgi

	Tootmisel	Enne restaureerimist	Peale restaureerimist
Kunstiväärtus	-	-	-
Esteetiline väärtus	+	-	+
Ajalooline väärtus	-	+	+
Kasutusväärtus	+	-	+
Uurimustlik väärtus	-	-	-
Hariduslik väärtus	-	-	+
Vanuseväärtus	-	+	+
Uudsuse väärtus	+	-	-
Sentimentaalne väärtus	-	-	+
Assotsiatiivne väärtus	-	-	-
Rahaline väärtus	+	-	+
Ühismäluline väärtus	-	-	-
Rariteetsuse väärtus	-	-	-

Tööülesannete planeerimine:

1. Tooli seisukorra hindamine, pildistamine, ning dokumenteerimine
2. Polstri eemaldamine
3. Osandamine
4. Tooli puiduosa puhastamine
5. Parempoolse esijala kinnitamine raami külge
6. Tooliraami parandamine
7. Seljatoe kinnitamine raami külge
8. Tooli puiduosa viimistlus
9. Uue polstri paigaldamine
10. Lõpupiltide tegemine

Töökäik:

- Eemaldas toolilt polstri. Selgus, et toolil on ka varasemalt kangast vahetatud, sest alt tuli välja veel üks kangas.

Foto 14. Vana kangas

Foto 15. Seljatuugi vana kangaga

Foto 16. Seljatoel aluskangaks kotiriie

Foto 17. Seljatoel kontuurtraat

Foto 18. Märk seljatoe tugipulgal

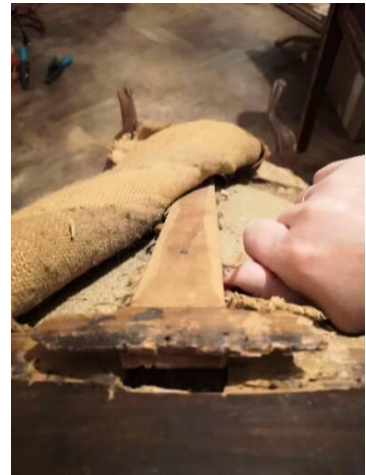

Foto 19. Seljatoe tugipulk on lahti

Foto 20. Kanga eemaldamine

Foto 21. Vana kangas seljatoel

Foto 22. Kotiride seljatoel

- Polstri põhikihtiks istmeosal ja seljatoel on kasutatud kookoskiudu ja hobusejõhvi.

Foto 23. Vana polstri põhikiht

Foto 24.

Foto 25. Vana polstri põhikiht

Foto 26. Kookoskiud seljatoe polstril

Foto 27. Hobusejõhv vanal polstril

Foto 28. Vana polstri seljatugi

Foto 29. Vedrude sidumine

- Kasutades kruvikeerajat võtsin ära esijala ja istmeraamile vahele paigutatud metallplaadi.
- Eemaldasin istmeosalt ja seljatoelt hobusejõhvi. Panin selle kahekordsesse pesukotti ja pesin pesumasinas villapesu programmiga 30⁰, kasutasin villapesuvahendit Sonett. Peale pesemist harutasin jõhvi laiali, et ei jääks sisse tükke ning laotasin kuivama.

Foto 30. Hobusejõhvi kuivatamine

- Puhastasin tooli puiduosad Vivacleanist tehtud lahusega, kasutades karukeelt, lappi pesemiseks ja detailide kuivatamiseks.
- Liimisin kinni seljatoeraamist murdunud liistu.

Foto 31. Lahti murdunud liist istmeraamil

Foto 32. Lahtise liistu tagasi liimimine

- Liimisin kinni seljatoeraami murdunud osa. Liimimiseks kasutasin Titebondi liimi, pintslit, märga lappi, pressiks kasutasin pitskruve ja –tange.

Foto 33. Detailide liimimine

- Puhastasin istme- ja seljatoeraami vanadest naeladest.

Foto 34. Naeladest puhastatud istmeraam

Foto 35. Naeladest puhastatud seljatoeraam

- Kuna raami puit olid muutunud rabedaks korduvatest naelaaukudest täitsin raamide naelaaugud puutikkude ja liimiga.

Foto 35. Tikkudega parandatu istmeraam

Foto 36. Tikkudega parandatud seljatoeraam

- Saagisin kasepuidust panuse istmeraami esiosale ja liimisin selle raamile. Kasutasin Titebondi liimi, pintslit, liimijääkide puhastamiseks niisket lappi, pressiks pitskruve.

Foto 37. Detaili liimimine istmeraamile

- Parempoolse toolijala kinnitamiseks puurisin läbi tooliraami, kasutades akutrelli, 2 auku ja panin sinna puidutüüblid. Tüüblid liimisin Titebondi liimiga. Peale liimi kuivamist saagisin tüüblid tasaseks puidupinnaga.

Foto 38. Detaili liimimine

Foto 39. Detaili liimimine ja pressimine pitskruvidega

- Istmeraami esiosa tugevdamiseks ja raami tõstmiseks, et saaks polstrit kinnitada, saagisin vineerist välja lintsaega liistu, mille liimisin raamile Titebondi liimiga ja pressiks kasutasin pitskruve. Peale kuivamist kruvisin raamile 3 kruvi, et liist ei lööks lahti, kui sinna kinnitatakse polstrinaelu ja -klambreid.

Foto 40. Istmeraami tugevdamine

Foto 41. Detaili liimimine istmeraamile

- Plommisid kasepuiduga istmeraamil kohti kust oli puid ära murdunud. Etailid lõikasin puidust välja kasutades jaapani saagi, eelnevalt mõõtsin joonlauaga tüki suuruse ja märkisin selle puidule hariliku pliitsiga. Pärast liimi kuivamist saagisin jaapani saega tükid sobivaks ja lihvisin lihvpaberiga nr 80 ja 120.

Foto 42. Istmeraami plommimine

Foto 43. Istmeraami plommimine

- Ühendasin omavahel seljatoeraami ülemise osa ja tugipulga. Ühenduskohta tegin pählipuidust plommi, mille olin eelnevalt välja saaginud kasutades lintsaagi. Kasutasin peitlit, et saada plommile sobiv kuju.

Foto 44. Seljatoeraami ja tugipulga parandamine

- Ühendasin seljatoeraami detailid omavahel. Liimimiseks kasutasin Titebondi liimi, pressiks kasutasin pitskruve. Kinnitasin detailide otstes pitskruides puidust klotsid mille kokku surumisel sain ühendatud seljatoeraami osad.

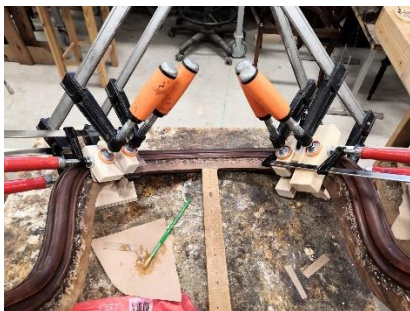

Foto 45. Seljatoe detailide liimimine

Foto 46. Pressimine pitskruides

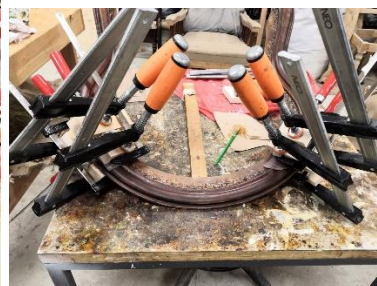

Foto 47. Seljatoeraam pressis all

- Liimisin seljatoeraami istmeraamile.

Foto 48. Seljatoeraami liimimine

Foto 49. Pressimine pitskruides

Foto 52. Seljatoe liimimine istmeraamile

- Puhastasin istmeraami liimijääkidest kauplehega, pärast lihvisin kasutades lihvpaberit nr 240. Parempoolse toolijala puidulõike puhastasin lihvpaberiga nr 100, 150 ja 240.

Foto 51. Tooliraami puidulõike lihvimine Foto 52. Lihvitud puidulõige tooliraamil

- Kinnitasin sadulavöö istmesarja alla. Sadulavöö pingutamiseks kasutasin sadulavöö pingutit, vöö kinnitasin klambritega nr 10, kasutades klambripüstolit ja pärast lõin peale naelad.

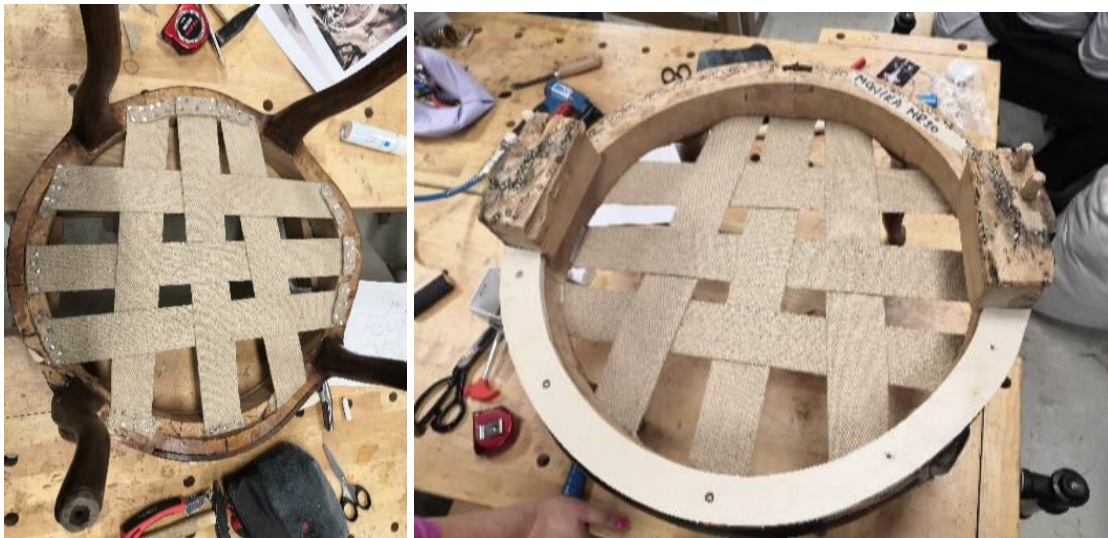

Foto 53. Sadulavöö kinnitus altpoolt Foto 54. Sadulavöö kinnitus pealtvaates

- Sadulavöö peale panin 6 püstvedru 6 keeruga. Verude kinnitamiseks kasutasin sirget nõela ja sidumisnööri tamsat. Vedrud kinnitasin tehes iga vedru alumise keermes juures neli üksteisest võrdsel kaugusel asuvat pistet.

Foto 55. Vedrude paigutamine sadulavööle

- Lõin toolisarja sisse haamrit kasutades vedrude juurde naelad, millele kinnitub vedrunöör. Sidusin vedrud kokku vedrunööri kasutades seasõrgsõlme.

Foto 56. Vedrude sidumine

- Lõikasin kotiriidest tüki mis kattis ära istmeraami. Kinnitasin kotiriide klambritega sarjale alustades tooli tagumisest osast.
- Õmblesin vedrud pealtpoolt kotiriide külge samamoodi nagu kinnitasin sadulavööle, õmmeldes kõvera nõela ja tamsaga läbi iga vedru keerme juurst kolmest võrdsest kohast.
- Õmblesin kõvera ja nõela ja tamsaga kotiriidele tihiniidid.

Foto 57. Tihiniitide kinnitamine

- Tihiniitide vahele panin meriheinast põhikihi. Meriheina panemist alustasin servadest keskkoha poole. Peale panin kotiriide mille kinnitasin naeltega mis oli eelnevalt löödud istmeraami külge.

Foto 58. Kotiriie põhikihil

- Õmblesin põhikihi täidise kinni läbivate pistetega, kasutades topeltpitsi ja tamsat. Kasutades suruõhu klambripüstolit kinnitasin kotiriide klambritega nr 10 istmeraami külge.

Foto 59. Polstri läbiõmblamine

Foto 60. Polstri läbiõmblamine

- Enne kandi õblemist sättisin mererohtu kasutades prüüli. Õmblesin kandi läbi 3 korda, kasutasin kõverat nõela ja tamsat.

Foto 61. Läbiõmmeldud põhikiht

- Kinnitasin klambritega nr 10 seljatoeraamile kotiriide.
- Seljatoe alaosasse, seljatoe kanga külge, õmblesin kotiriide. Täitsin seljatoe alaosa hobusejõhviga. Kinnitasin kotiriide tooli taha.

Foto 62. Seljatoe polsterdamine

Foto 63. Õmblused tagantvaates

- Tegin seljatoeraami äärde kandi. Õmblesin seljatoe esipoolele, mööda seljatoeraami alumist äärt kotiriide. Täitsin selle meriheinaga. Õmblesin kandi kinni peitpistega, kasutades kõverat nõela ja tamsat, kinni seljatoe kangale.

Foto 64. Kant seljatoel

Foto 65. Tasanduskiht seljatoel

- Õmblesin seljatoele, meriheina peale kotiriide. Õmblesin läbi ja pingutasin niidid. Õmblemiseks kasutasin topeltpitsi ja tamsat.

Foto 66. Läbiõmblus seljatoel

Foto 67. Läbiõmblus tagantvaates

- Puhastasin tooli puiduosad enne viimistlust lihvpabriga nr 180 ja 240.

Foto 68. Lihvitud tooliraam

Foto 69. Lihvitud puidulõige

Foto 70. Lihvitud tooliraam

- Viimistlesin tooli shellaklakiga, kasutades poleerimiseks rubiin tooni.
- Õmblesin tihiniidid kuhu panin hobusejõhvi tasanduskihiks. Panin polstrisse tagasi hobusejõhvi, mille olin eemaldanud vanalt polstrilt.

Foto 71. Tasanduskiht istmeosale.

- Mõõtsin istmeosa suuruse mõõdulindiga ja lõikasin mitkalist välja vastavalt mõõtudele kanga. Kinnitasin mitkali istmele nõõpnõeltega ja pingutasin kangast. Kasutades suruõhu klambrilööjat kinnitasin mitkali nr 10 klambritega toolisarja külge.

- Õmblesin tooli seljatoele kõver nõela ja tamsaga tihiniidid mille täitsin hobusejõhviga. Mõõtsin seljatoe suuruse mõõtlindiga ja lõikasin mitkalist välja sobiva suurusega tüki. Kinnitasin seljatoele mitkali nõõpnõeltega ja seejärel pingutasin kangast. Kinnitasin mitkali seljatoeraamile nr 10 klambritega kasutades klambripüstolit.

Foto 72. Mitkali kinnitamine toolile

- Istmeosale pealiskanga mõõtmine ja väljalõikamine. Mõõtsin istmeosa suuruse ja lõikasin kangakäärdega kangast välja sobiva tüki. Kõigepealt kinnitasin pealiskanga istmele nõõpnõeltega. Pingutades kangast jälgisin, et muster istmele ja selle äärtele jääks peegelpildid. Pealiskanga kinnitasin nr 10 klambritega kasutades klambripüstolit.

Foto 73. Pealiskanga kinnitamine

Foto 74. Pealiskanga kinnitamine

Foto 75. Pealiskanga kinnitamine tagantvaates

Foto 76. Voltide sättimine

- Seljatoe esipoole kanga välja lõikamiseks kasutasin šabloonina vana polstrikangast.
- Kinnitasin nõöpnõeltega kanga seljatoele, kanga sättisin nii, et muster jääks igalt poolt võrdset.

Foto 77. Juurdelõikus

Foto 78. Seljatoele kanga kinnitamine

- Seljatoe tagumisele poolele tugevuse andmiseks lõikasin papist välja šablooni. Kõigepealt fikseerisin selle klambritega paarist kohast tooliraamil, seejärel kinnitasin kogu papi seljatoeraamile.
- Papi peale panin vati, mille kinnitasin kasutades klambripüstolit ja nr 10 klambreid.
- Vati peale panin pealiskanga mille kõigepealt kinnitasin nõöpnõeltega, pingutasin, jälgides, et muster jääks peegelpildis, ning panin kanga kinni istmetoeraamile nr 10 klambritega kasutades klambripüstolit.

Foto 79. Seljatoele papi monteerimine

Foto 80. Seljatoele on kangas kinnitatud.

Foto 81.

- Monteerisin tooli esijalgadele rattad. Kasutades akutrelli ja nr 8 suurusega puuritera puurisin esijalgade otsadesse augud. Panin võrud ümber toolijala otsade. Panin rattad taftiga aukudesse ja kinnitasin rattad alt 2 naelaga.
- Rattad tellisin Hea Maja Poest. Kätte saades selgus, et kaup ei vastanud vastanud poe kodulehel pakutavatele. Viisin rattad Metalliiri OÜ-sse kus need puhastati, paigaldati tiftid ja tehti võrud.

Foto 82. Rattad poest

Foto 83. Puhastatud rattad

- Paela kinnitasin toolile kasutades Kiilto liimi Kestopren. Liimi kandsin süstlaga kangale ja paelale, lasin umbes 3 minutit kuivada ja surusin paela toolikangale.

Foto 84. Paela liimimine

Foto 85. Pael on liimitud

Foto 84. Tooli seljatugi tagantvaates

- Peale rataste monteerimist selgus, et toolil on ära saetud tagumistel jalgadel otsad. Mõõtsin nihikuga tagumiste jalgade diameetri, märkisin möödu pähklipuidule ja lõikasin lihtsaega välja 2 toorikut. Liimisin need tagumiste jalgad otsa, ühenduseks kasutasin puidutüüblit. Puurisin akutrelliga augu ja kinnitasin tüüblid liimiga toolijalgade otsa.

Foto 85. Proteesitud jalaotsad.

- Peitli, puuhaamri, puidulõikamise noa ja raspliga töötlesin proteesid sobiva kujuga.

Foto 86. Proteeside peiteldamine

- Panin tagumiste jalgade otsadesse tugikruvid. Jalaotsad viimistlesin rubiini tooni shellaklakiga, poleerides neid.

Foto 87. Proteeside poleerimine

Foto 88. Proteeside poleerimine

- Eemaldas tagumistelt jalgadelt tugikruvid.

Töödel kasutatud tööriistad, -vahendid ja materjalid:

Töö nimetus	Töödel kasutatud tööriistad ja vahendid
Tools osandamine/ polstri eemaldamine	Erinevad tangid naelade väljavõtmiseks, klambrite eemaldaja
Puhastamine	Special Clean, vesi, karukeel, puuvillane riie, vesi, villapesuvahendit Sonett, pesumasin, pesukotid
Istmeraami parandamine	Pähklipuit, kasepuit, saepink, puidutüüblid, pitskruvid, pitstangid, Titebond liim, rakised, pintsel, spaatel, lapp, lintsaag, puidust tikud, vineer, harilik pliats, joonlaud, lihvpaber ,kruvid, tislari töölaud,
Seljatoeraami parandamine	Pähklipuit, puidutüüblid, pitskruvid, pitstangid, rakised, Titebond liim, pintsel, lapp, lintsaag, puidust tikud,
Polsterdamine	Meriheini, kotiriiet (hõredam, jämedam), vatt, klambrieemaldaja, suruõhu klambripüstol, klambrid nr 10, naelad, kõver nõel, tamsa, mitkal, pealiskangas, vedrud, hobusejõhv
Viimistlemine	Lihvpaber nr 120, 180, 240, šellaklakk, lambavill, puuvillane riie, vahapulk „pähhel“

Foto 89. Tool eestvaates

Foto 90. Tool külgsaates

Foto 914. Tool tagantvaates

Foto 92. Tool pealtvaates

Kokkuvõte:

Selle tooli restaureerimisel sain proovida erinevaid töövõtteid ja kinnistada koolis õpitut (plommide tegemine, saagimine, poleerimine šellaklakiga, polstri valmistamine).

Sain kinnitust ka sellele, et sa võid endale töid planeerida, aga alati tuleb ette üllatusi ja lisatöid millele võib vahel kuluda rohkem aega kui on planeeritud.

Suureks väljakutseks oli tooli seljatoe polsterdamine, käsituged otsadesse „luigekaela“ tegemine. Kangast, mis ei veni, oli väga raske sikutada ja sobivasse vormi viia. Eriti keeruline oli pealiskanga panemine, sest pidi pidevalt jälgima, et muster nii paremal kui vasakul pool oleks peegelpildis. Sama kehtis kogu toolile pealiskanga panemise kohta.

Selle tooli viimistlemisel sain hea praktika shellaklakiga poleerimisel. Oli põnev jälgida kuidas puid peale igat korda poleerimist võtab tooni.

Ma ise jäin väga rahule lõpptulemusega. Loodan, et tool meeldib ka tema omanikule ning kaunistab kodu veel palju aastaid.

10. PRAKTIKA

10.1 Praktika aruanne 2020/2021

Praktikal olin 26.01.2021 - 19.06.2021 Karjatsemööblikliinikus. Minu juhendaja oli Imbi Kaasik-Aaslav (mööblirestauraator-sadulsepp). Mööblikliinik asub Karjatsetalus, Saue vallas, Tagametsakülas.

1. Esimeseks tööks sain 1950 aastate funkstiilis söögilauatooli. Koos praktika juhendajaga hindasime tooli seisukorda, pildistasime ja dokumenteerisime.

2. Osandasin söögilauatooli. Puhastasın puiduosad kauplehe, lihvpaberi nr 120 ja eksentriklihviaga kasutades lihvpaberit nr 180 ja 240.

3. Söögilauatooli jalgadele tegin kasepuidust plommidega parandusi. Plommidega parandusi tegin ka söögilaua toolileeni vanadesse kruviaukudesse liimi ja puidust tikkudega.

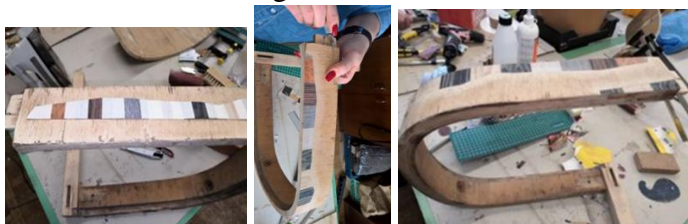
4. Kuna vana vineer oli uuest natukene paksem, siis pidin eemaldatud spooni asemele liimima 2 kihti spooni. Alumiseks kihiks valisin kasespooni.

5. Valmistasin intarsiaid ja tegin nendega toolisarjale spooniparandused. Spooniparandusi tegin nii külmi- kui kuum pressimise tehnoloogiaga. Liimiks kasutasin PVA B3 liimi.

6. Tegin söögilaua toolisarjale spooniparandusi kasutades erinevatest puiduliikidest spooni. Lõikasin spooni kasutades lõikenuga, vineerisin, liimimiseks kasutasin PVA B3 liimi ja triikrauda, pärast puhastasin liimijääke kaaplehega, teibi liimijääke eemaldasid atsetooniga.

7. Ühendasin söögilaua tooli detailid enne liimimist. Monteerisin tooli tagumised jalad ja sarja kokku poldidega. Liimisin tooli puiduosad kokku. Kasutasin PVA B3 liimi ja pitskruve.

8. Kinnitasin söögilauatoolile seljatoe kruvidega. Toolijalgade nurkadesse monteerisin kruvidega toetusklotsid. Selleks, et kasutada uuesti vanu polte ja kruvisid puhastasin neid roostest õli ning terasvillaga. Lihvisin tooli enne lõppviimistlust lihvpaberiga nr 120, 180 ja 240.

9. Toolile sobiva tooni leidmiseks tein eelnevalt värviproove proovitükile.

10. Katsin söögilauatooli peitsiga (CLOU pulberpeits nr 172 pirnipuu) kaks korda.

11. Tegin söögilauatooli puiduosale lõppviimistluse õlivahaga OSMO (värvitu siidmatt), õli peale kandmiseks kasutasin svammi.

12. Polsterdasin toolipõhja vildi, vatiini ja kunstnahaga. Vildi toolipõhjale liimisin kontaktliimiga, kunstnaha kinnitasin klambritega kasutades klambripüstolit.

13. Valmis söögilauatool (tööle kulus ca 48 astronoomilist tundi).

14. Alvar Aalto stiilis taburett

Koos praktika juhendajaga hindasime tabureti seisukorda, pildistasime ja dokumenteerisime.

15. Osandasin tabureti, seejärel eemaldasin vana värvi kuumaõhupuhuri, spaatli ja kaaplehega.

Lihvisin tabureti istmeplaadi ja jalad eksentriklihvijaga kasutades lihvpaberit 120 ja 180.

16. Tabureti ühele jalale tegin paranduse kasepuidust plommiga.

Plommimisel kasutasin käsisaagi, rasplit, lihvpaberit nr 120, liimi PVA B3, pitskruve.

17. Valmistasin spoonist intarsia tabureti istmeplaadile.

Spoonisärgi valmistamisel kasutasin erinevatest puiduliikidest spoone, lõikematti, lõikenuga, pliatsit, joonlauda, maalriteipi.

18. Vineerisin tabureti istmeplaadi intarsia tehnikas, vineeri kinnitasin kasutades PVA B3liimi ja triikrauda. Liimijääd eemaldasid kaaplehega, teibiliimijäädid atsetooniga. Pärast lihvisin plaadi üle lihvpaberiga nr 180 ja 240.

19. Kinnitasin taburetile jalad kruvidega. Tahtsin kasutada neid kruvisid mis olid taburetil varem, puhastasin need roostest õli ja terasvillaga. Kuna kruvipead olid liiga kulunud, ei saanud neid enam kasutada ja pidin panema uued kruvid.

20. Lihvisin tabureti lihvpaberiga nr 240 ja tegin lõppviimistluse kandes peale 2 kihti Osmo õlivaha. Kokku kulus tööle 20 tundi.

21. Valga mööblivabriku kirjutuslaua tool (1970 a.) - koos praktika juhendajaga hindasime tooli seisukorda, pildistasime ja dokumenteerisime.

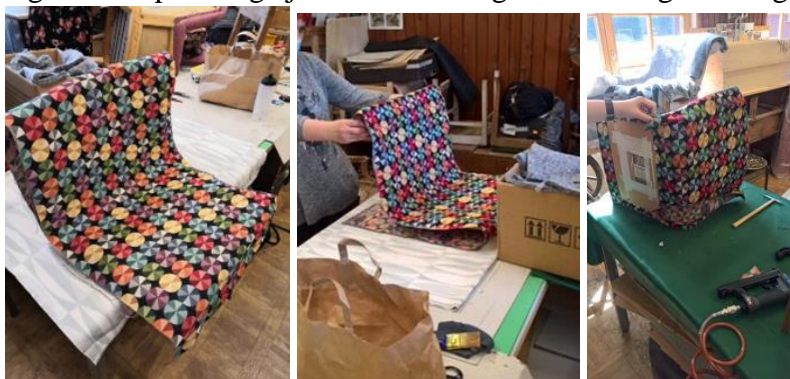
22. Osandasin Valga mööblivabriku kirjutuslaua tooli. Puhastasin tooli puiduosad rohelise seebiveega. Lihvisin tooli karkassi lihvpaberiga. Eemaldasin tooli istmeosalt vana polstri. Puhastasin tooli istmeosalt vana porolooni kaabitsaga, eemaldasin vanasid liimijääke atsetooniga.

23. Lihvisin kirjutuslaua tooli karkassi lihvpaberiga, lihvimist alustasin lihvpaberiga 100, seejärel 150 ja viimasena 240. Enne lõppviimistlust pühkisin tolmu maha niiske lapiga. Katsin tooli esimese kihi täisläikiva paadilakiga. Tegin vahelihvi lihvpaberiga nr 300 kirjutuslaua toolile ja kandsin pintsliga peale teise kihi täisläikivat paadilakki.

24. Lõikasin tooli istmeosale porolooni ja liimisin selle kontaktliimiga. Kangast lõikasin välja pealiskanga. Katsin kirjutuslaua tooli istmeosa kangaga, kanga kinnitasin alguses nõopnõeltega ja siis klambritega. Istme külgedele tegin käsitsi õmblused.

25. Kinnitasin istmeosa puidust karkassile (Kokku kulus tööks 16 tundi).

26. Peeglilaud 20.saj - koos praktika juhendajaga hindasime peeglilaua seisukorda, pildistasime ja dokumenteerisime.

27. 20.sajandi peeglilaua osandamine, puhastamine lapi, harja ja tolmuimejaga. Peeglikapi puhastamine vanast viimistlusest denatureeritud piirituse ja tärpentiini 1:1 lahusega terasvilla, riidelapi ja harja abil.

28. Peeglikapi jalgadele spooniparanduste tegemine kasespooniga.

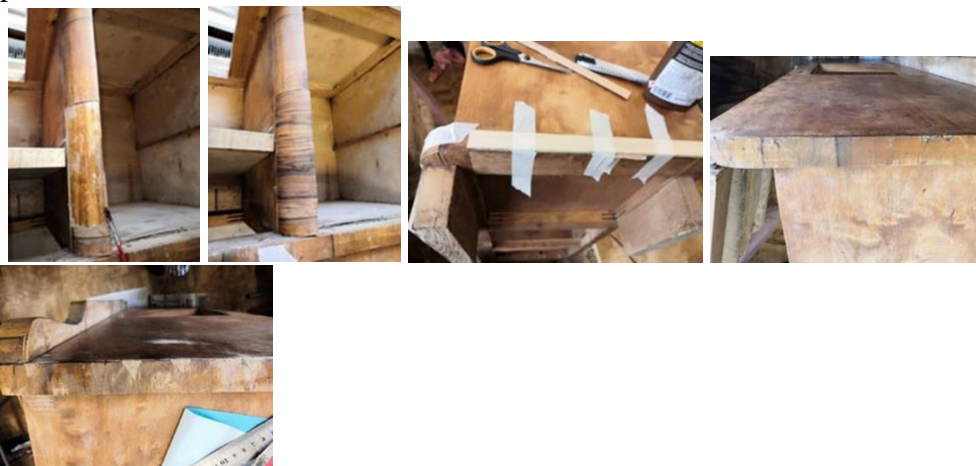
29. Peeglikapi esiliistult kahjustunud spooni eemaldamine kuuma vee, riidelapi ja spaatli abil. Selleks, et veega spooni leotada ja pääseda paremini spooni alla kasutasin süstalt. Eesmärgiks oli vana spooni eemaldada nii, et seda saaks hiljem kasutada väiksemate spooniparanduste tegemisel.

30. Saepuru ja Titebondi liimiseuga puidupinna tasandamine.

31. Peeglikapile spooniparanduste tegemine palisandri spooniga - spooni mõõtmine, lõikamine, liimimine, lihvimine. Töövahenditest kasutasin joonlauda, lõikenuga, pliiaatsit, Titebond Hide Glue, pintel, lihvpaber nr 180, maalriteip, triikraud, pitskruvid.

32. Peeglikapi pealmise liistu (kuhu kinnitus peegel) katmine palisandri spooniga.

33. Peeglikapi uksele spooniparanduse tegemine kasepuidust spooniga.

34. Peale peeglikapi lihvimist, tegin sobiva peitsitooni leidmiseks värviproovid proovitükil.

35. Kandsid nendesse kohtadesse kuhu olin teinud spooniparandused Herdinsi antiikpeitsi tooni ja teise kihina tiigi tooni. Sellega katsin ka kogu ülejäänud peeglikapi.

36. Kolmepulgatooli istmeplaadi parandamine. Istmeplaadi katkised kohad vineerisin kasespooniga. Töövahenditena kasutasin joonlauda, lõikenuga, PVA B3 liimi, pitskruve.

37. Parandatud istmeplaadi liimisin toolisarjale.

10.2 Praktika 2021/2022

Praktikal olin oktoobrist 2021 – mai 2022 Karjatsemööbliinikus, minu juhendaja oli Imbi Kaasik-Aaslav (mööblirestauraator-sadulsepp). Mööbliinik asub Karjatsetalus, Saue vallas, Tagametsakülas.

1. Peeglilauda tegin eelmisel praktikal. Sel korral jätkasin. Puhastasin peeglikapi tolmust kuiva lapiga. Lihvisin 240 lihvpaberiga. Kandsin kapile ja kapiustele šellaklakki – toon Nature.

Monteerisin kapile ette ukсед. Ustele ja sahtlile panin tagasi käepidemed.

2. Söögilaua toolil lahti tulnud toolileen. Puhastasin pinnad liimijääkidest. Märkisin toolijalgade ülemistesse otsesse keskkohad. Puurisin, kasutades akutrelli, augud. Aukudesse panin märkijad mille abil sain toolileenile märkida kohad kuhu tuleb puurida augud tüüblite jaoks. Akutrelli kasutades puurisin toolileenile augud.

3. Valmis puuritud aukudesse panin liimi ja tüüblid, ühendasin toolileeni seljatoele. Peale kuivamist eemaldasin liimijäägid ja viimistlesin toolileeni mööblivahaga.

4. Lauaplaadil vana lakk ebahühtlane ja krobeline. Lauaplaadi äärest on puudu üks iluliist. Lauajalale oli tehtud uus protees mis on liimist lahti.

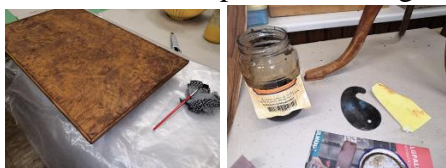
5. Puhastasin proteesi vanast viimistlusest denatureeritud piirituse, terasvillaga nr 0000 ja lapiga. Puhastasin liimpinnad kaaplehega ja liimisin proteesi tagasi, kasutasin Titebond liimi, pressiks kasutasin pitskruvi ja -tange.

6. Puhastasin lauaplaadi denatureeritud piiritusega, terasvilla nr 0000 ja lapiga, et sulatada üles vana lakk. Kasutades joonalauda võtsin iluliistu mõõdud ja kandsin need pliitsiga kasepuidust materjalile. Lintsaga saagisin uue iluliistu. Lihvisin liistu lihvpaberiga 80, 120, 180. Liimisin iluliistu lauaplaadi külge Titebond liimiga, pressiks kasutasin pitskruve.

7. Enne viimistlemist lihvisin lauaplaadi lihvpaberiga 240. Kandsin lauaplaadile Herdins Modebrun tooni peitsi svammiga.

8. Enne lakkimist tegin lihvpaberiga nr 1000 vahelihvi ja lakkisin laua šellaklakiga (kandsin peale 4 kihti lakki, enne kolmandat korda laki kandmist tegin vahelihvi nr 1000 lihvpaberiga). Pakkimisel kasutasin kilet.

9. Juugend tool. Tooli seisukorra hindamine, pildistamine ja dokumenteerimine.

10. Tooli osandamine ja vana polstri eemaldamine.

11. Tapikeelte- ja pesada puhastamine vanadest liimijääkidest, tooli kokkuliimimine, kasutasin Titebond liimi, liimi peale kandmiseks pintslit, pressi alla panin pitskruvidega.

12. Tooli istmeplaadi vineerimine.

13. Puhastasin tooli liimijääkidest, lihvisin lihvpaberiga nr 240. Kandsin toolile peale CLOU peitsi tooni nr 168 tume pähkel. Kuna peits ei katnud ühtlaselt, siis tooni ühtlustamiseks pesin tooli üle niiske lapiga. Peale peitsi kuivamist kandsin peale 1 kihi šellaklakki.

14. Tooli istme- ja seljatoe osa polsterdamine. Kunstnahast lõikasin välja sobiva suurusega tükid istmele ja seljatoele. Polstri valmistamiseks kasutasin vatti. Kunstnaha kinnitasin istmeplaadile klambritega, kasutades klambripüstolit.

15. Rahvatooli seisukorra hindamine, pildistamine ja dokumenteerimine. Tooli osandamine. Istmeplaadilt eemaldasid vana polstri.

16. Tooli istmeplaadi vineerimine.

17. Pesin tooli kasutades vett, harja, lappi ja aurupesurit.

18. 4 kõvapolstriga söögilauatooli seisukorra hindamine, pildistamine ja dokumenteerimine.

Eemaldasin kõigilt toolidelt polstri, kasutasin klambrieemaldajat ja näpistange.

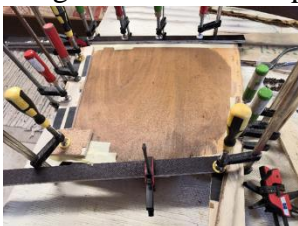
19. Eemaldasin kõigilt toolidelt polstri, kasutasin klambrieemaldajat ja näpistange.

20. Söögilauatool 1 - peale polstri eemaldamist tooli osandamine. Toolil oli katki murdunud vasakpoolne esijala tapp. Puhastatud tapikeel- ja pesa liimijääkidest. Liimitud tool kokku.

21. Söögilauatooli 1 istmeplaadi vineerimine.

22. Istmeplaadile panin tagasi vana rullkandi, kinnitasin klambritega nr 10 paarist kohast. Papist lõikasin kääridega välja uued ribad ja kasutades klambripüstolit kinnitasin toolipõhjale.

23. Söögilauatool 2 - tooli osandamine. Toolil oli katki murdunud tagumistel sarjadel mõlemad tapikeeled.

24. Puhastasin tapipesad, kasutades puuri, peitslit, kummihaamrit.

25. Mõõtsin joonlauuga tapipesade sügavuse ja laiuse. Kandsin mõõdud pöögist puidule. Lintsaga saagisin välja 2 tapikeelt.

26. Kasutades rasplit ja lihvpaberit nr 100 lihvisin tapikeeled.

27. Kõigile 4 söögilauatooli tagumistele jalgadele tegin spooniparandusi kasutades pöögispoonit.

28. Söögilauatoolile nr 2 tegin pöögipuidust seljatoele plommi.

29. Funkstiilis peeglikapp - seisukorra hindamine, pildistamine ja dokumenteerimine. Osandasin kapi, puhastamiseks kasutasin 1:1 segu tärpentiinist ja denatureeritud piiritusest, terasvilla 0000 ja kaltsu.

30. Peeglikapi parempoolne uks on hingedelt ära murdunud. Peitli ja lihvpaberiga (nr 80) eemaldasin ukseäärest vana spooni. Lintsaagi kasutades lõikasin ukseäärest ära kahjustunud osa. Männipuidust lõikasin lintsaagi kasutades uue liistu ja liimisin selle uksele, ühendamiseks kasutasin tüübleid (nr 10) ja Titebondi liimi. Pressi alla panin pitskruvidega. Ääre ümaraks lihvimisel kasutasin käsihöövlit, rasplit ja lihvpaberit nr 80.

31. Peeglikapi vasakpoolsel jalal spoonikahjustus. Lõikenuga, joonlauda ja peitlit kasutades puhastatud kahjustatud koha. Tegin papist zablooni, märkisin mõõdud vineerile ja lõikasin välja sobiva tüki. Liimisin Titebondi liimiga ja panin pressi alla pitskruvidega.

32. Saagisin lintsaega kapile uued jalad -materjali valimine, mõõtmine, mõõtude märkimine männipuidust lauale, välja saagisin lintsaega. Tapikohtade märkimine ja akutrelliga puurimine kapile ja jalgadele, jalgade liimimine, pressi alla panemine pitskruvidega.

33. Spooniparanduse peeglikapile – mahagonipuidust spoon, lõikealus, joonlaud, harilikpliats, lõikenuga, Titebond liim, pitskruvid.

11. ENESEANALÜÜS

Tallinna Ehituskooli mööblirestauraatori erialale õppima sattusin juhuslikult. Olin umbes 3 aastat tegelenud enda hobiks vana mööbli parandamisega. Mõtteid, et võiks minna midagi vana mööbli parandamisega seotud õppima on peas käinud, aga ise otsinud kohta kuhu minna ei ole. Ühel päeval helistas mulle tuttav ja teatas, et ta on asunud õppima mööblirestauraatori erialale ja rühmas on tekkinud vaba koht. Haarasin kohe „härjal sarvist“.

Esimene koolipäev oli kohutav – selgus, et tuleb teha 3 vaateline joonis toolist. Minu ainuke joonestamine oli jäänud aastate taha. Korra küll tekkis mõte, et kas olen ikka sattunud õigesse kohta? Asi muutus, kui anti ülesandeks teha neljast erinevast tapist raam – siis sain aru, et olen õiges kohas. Kuigi, kas seal tuli tagasilööke, sest tappidest osutus minu jaoks keerukaimaks kalasabatapp. Seda sain uuesti teha 7 korda. Kui tegemise ajal tundus see tüütu, et peab jälle ja jälle seda tegema, siis hiljem järele mõeldes andis see hea kogemuse, et harjutada täpset saagimist ja peitlitega tööd. Tappide tegemist sain praktiseerida oma tooli restaureerimisel kuhu oli vaja teha uus sari toolile.

Varasemalt olin kasutanud ainult käsitööriistaid – saag, höövel, lihvpaper jne. Koolis aga tutvustati ja õpetati kasutama erinevaid masinaid – saepink, höövelpink, paksusmasin, lintsaag, treipink. Puidutöötlemise masinatest hakkas mulle kõige rohkem meeldima lintsaag – väike, kompaktne ja saab lihtsalt puidu saetud. Kõige suuremat kartust tundsin sae- ja höövelpingi taga ning ega ma tegelikult sellest kartusest üle ei saanudki. Uutest masinatest tundus kõige huvitavana treipink. Tore on jälgida kuidas puidutoorikut saab töödelda, kuidas see töö käigus muutub ja vormi võtab. Lisaks proovitööle sain treipinki kasutada ka enda söögilaua toolile uute sidepulkade tegemisel.

Täiesti uueks kogemuseks oli puidulõigete tegemine. Olen alati imetlenud puidulõikeid ja mõelnud, kuidas neid tehakse. Koolis sain teada ja õppisin neid tegema ning arvan, et mu enda esimesed tööd – Tudori roos, ažuurne lõige ja kulp tulid täitsa ilusad. Tulevikus võiks kindlasti veel midagi sarnast teha.

Väiksemaid spooniparandusi olin juba varasemalt teinud ja midagi üllatavat spoon kui materjal mulle ei olnud, aga põnev oli teha suuremaid pilte (spoonisärk, intarsia) ja kogeda kuidas erinevad puidud reageerivad töötlemisele. Spooniga ja vineerimisega kavatsen tulevikus kindlasti edasi töötada ja katsetada. Hetkelgi ootab kodus üks peeglikapp ja radiokapp kuhu tuleb teha suuremaid ja väiksemaid spooniparandusi.

Kõige suuremad ootused olid mul mööbli polsterdamisele, sest seda olen juba ammu teha tahtnud ja pettuma ma ei pidanud. Koolis sain tehtud kolm polstritööd - proovitöö, tumba ja Emma tool. Neljandaks asjaks oli diivan, aga sellel jõudsin siduda ära vedrud ja panna peale kotiriide. Edasi saan diivani polsterdamisega jätkata kodus. Peale diivani vedrude sidumist tundsin, et tahaksin kohe veel ühel diivanil vedrud siduda kinnistamiseks teadmisi, sest mul hakkas tulema tunnetus ja arusaam kuidas see töö käib.

Praktikalt ootasin uusi teadmisi ja oskusi, aga ka seda, et saaksin proovida ja näidata neid, mida olen koolis õppinud. Ootused täitusid. Sain kasutada oskusi mis koolis õpitud, aga ka uusi teadmisi. Paaril korral sain välja pakkuda enda lahenduse ja arutada töökäiku koos juhendajaga. Teise aasta praktikal sain ise proovida teiste juhendamist ja abistamist mööbli restaureerimisel.

Raske on tuua välja ühte asja mis mulle 2 aasta jooksul kõige rohkem koolis meeldis. Kogu see aeg oli huvitav, täis uusi teadmisi ja kogemusi. Arvan, et suhtun vanasse mööblisse nüüd teise pilguga, oskan näha selle juures asju mida varem ei märganud.

Selleks aga, et tunda ennast kindla ja veelgi julgemaga mööblirestaauraatori töös, tuleb ennast pidevalt arendada, konsulteerida ja õppida teistelt meistritelt.